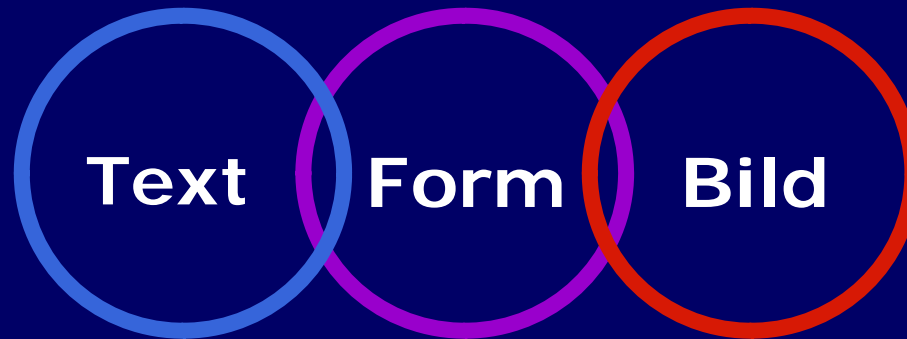

TREDJE SPRÅKET

-kommunikation med flera sinnen

Jan-Erik Ander

All kommunikation
sker med hjälp
av språk,
men alla språk
innehåller inte ord.

Peter Bonnici
"Visual language, the hidden medium of communication"

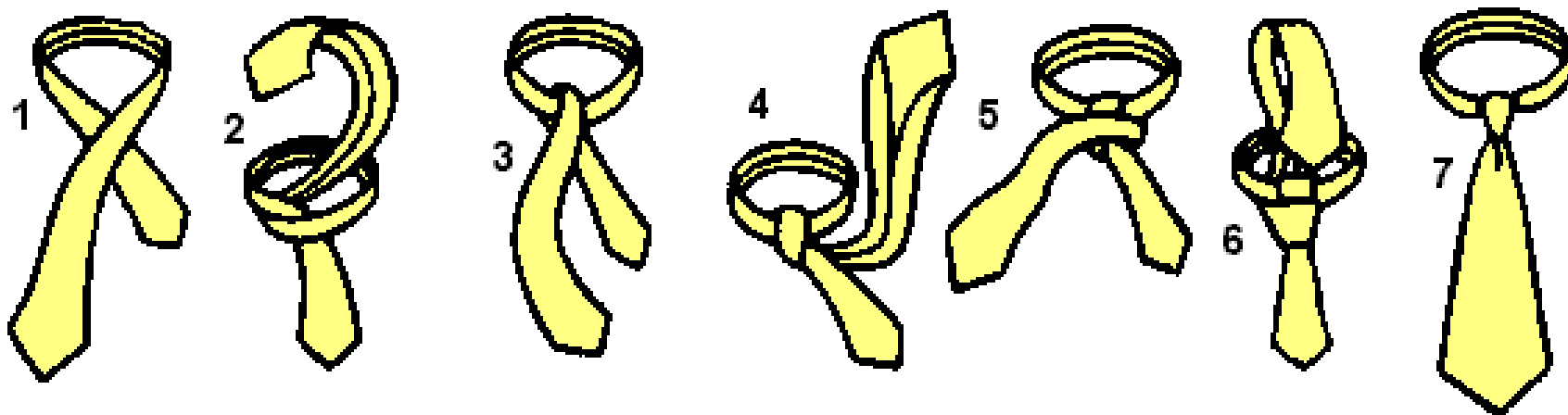

Ca **80 %** av
den information
vi tar till oss
är visuell

ColorMatters.com

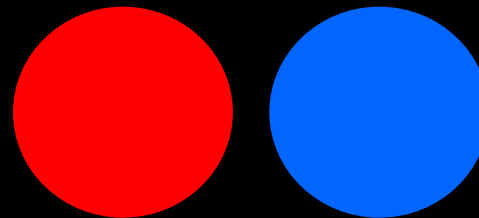

När orden inte räcker till..

Färgspråk

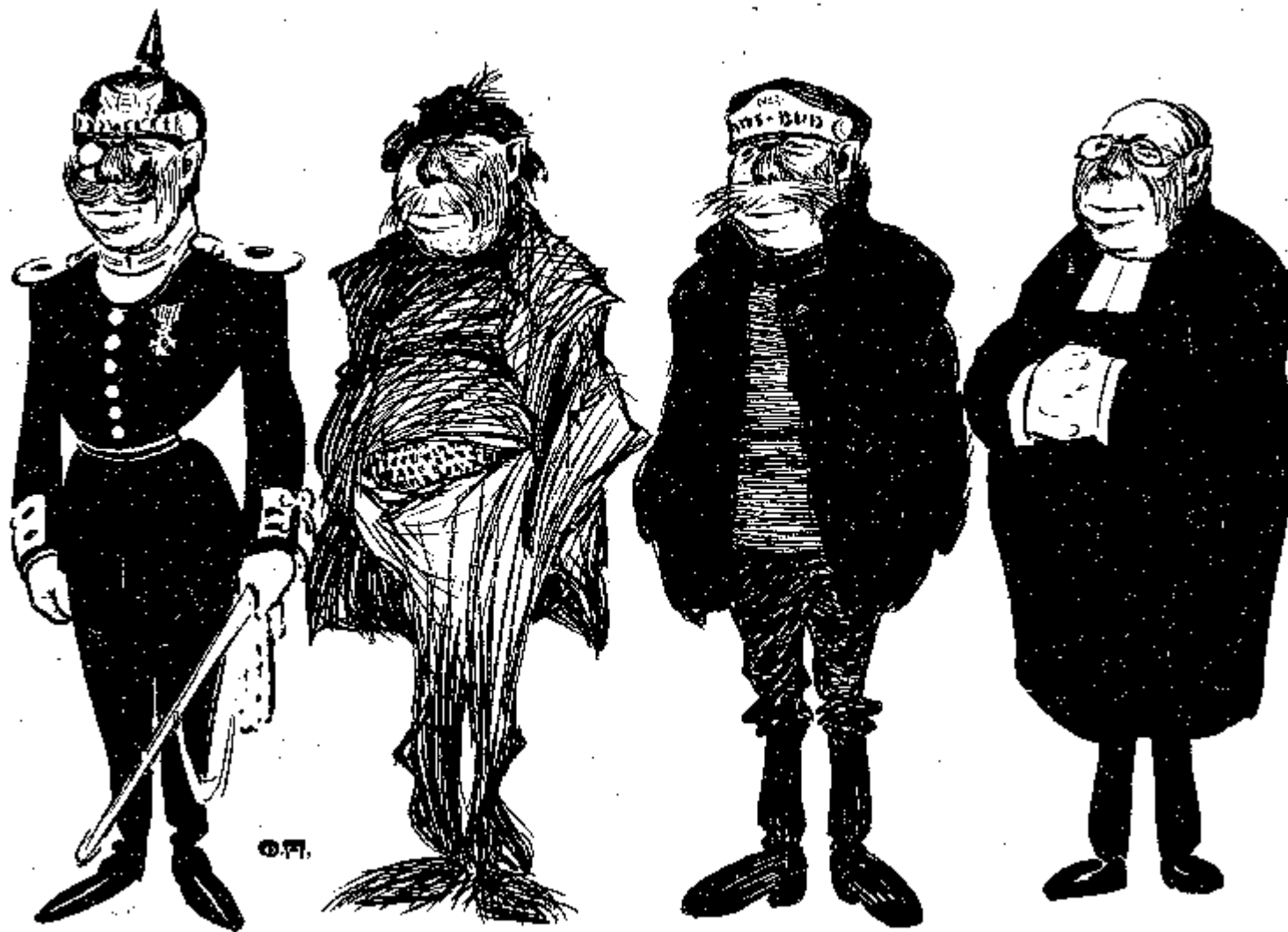

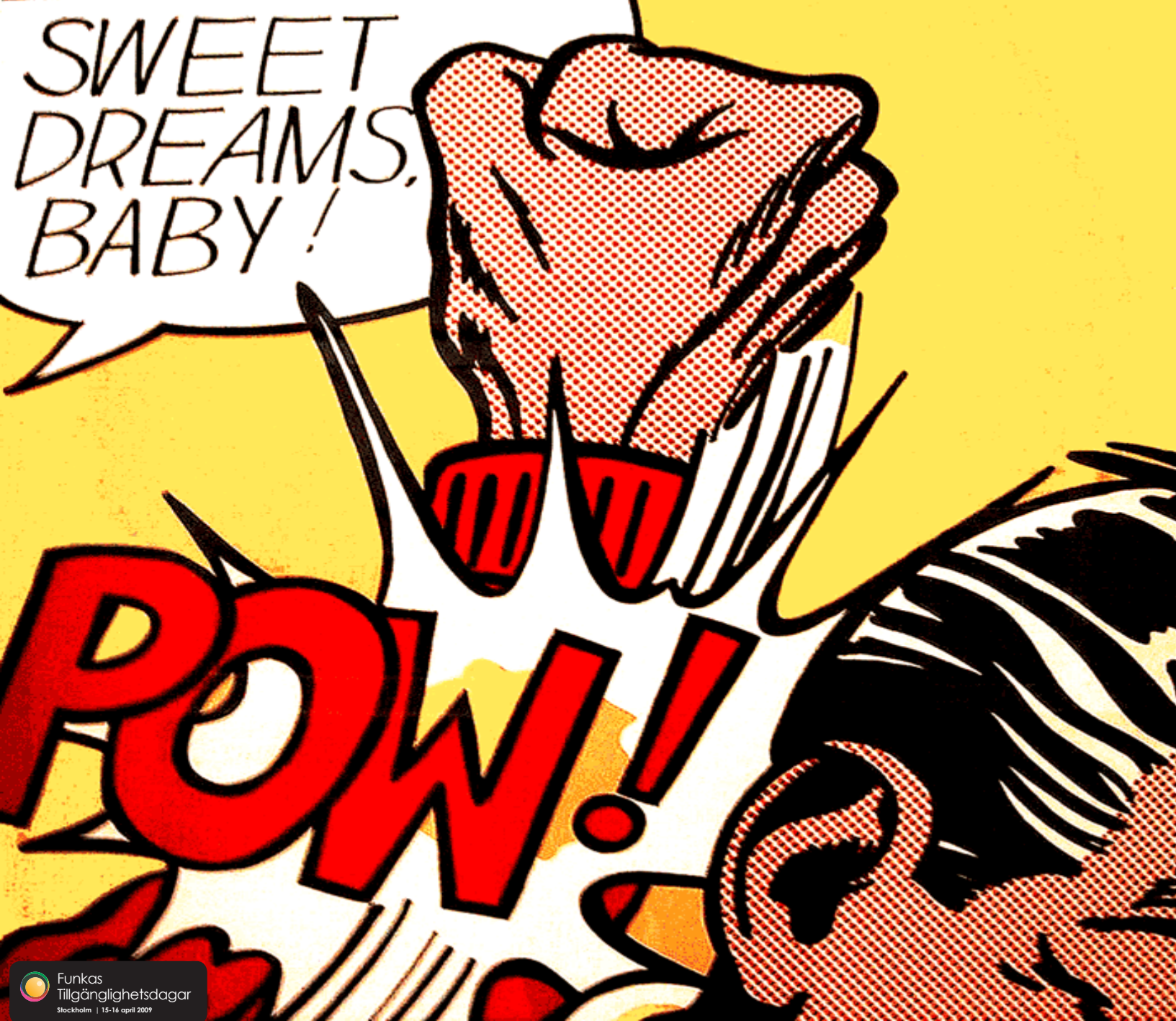

Kroppsspråk

Kläderna gör mannen...

Ljud

Känsla och doft

ör

abcdef
**Karolingisk
minuskel**
(800 e. Kr.)

ABC
abcd
Medieval
(1500 e. Kr.)

abcde
Gotisk

Från bilder till bokstäver

ABCDE
Unicial
(300 e. Kr.)

Α Β Γ Δ Ε
Grekisk
(350 f. Kr.)

Κ Λ Μ Ν Ξ
Fenisisk (1100 f. Kr.)

ABCDE
Romersk
(200 f. Kr.)

𐤀 𐤁 𐤂 𐤃
Sinaitisk
(1600 f. Kr.)

𐀀 𐀁 𐀂 𐀃 𐀄
Egyptisk
(3000 f. Kr.)

𐎀 𐎁 𐎂 𐎃 𐎄
Kilskrift
(5000 f. Kr.)

Hieroglyferna lever kvar...

...at least in the initial stages of acquiring new knowledge, pictures are a better mean of communication than words.

OTTO NEURATH (1882-1945)

Piktogram

Shoe

Factory

Shoefactory

International System of Typographic Picture Education

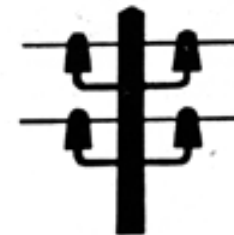
ISOTYPE

Men of the World

Commerce or Trade

Telegram

Air Mail

Family

Water Bottle

Wine Bottle

Spring

Summer

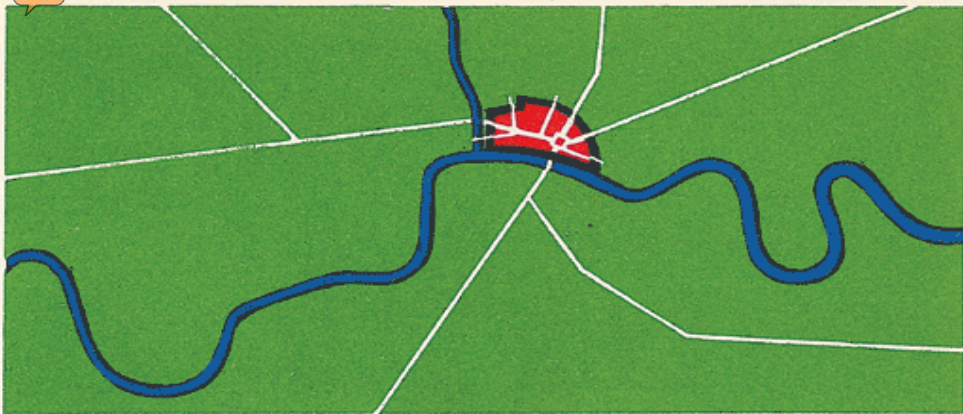

Fall

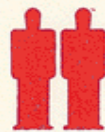

Winter

International System of Typographic Picture Education

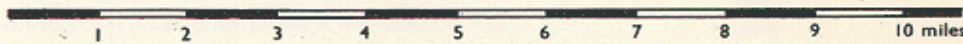
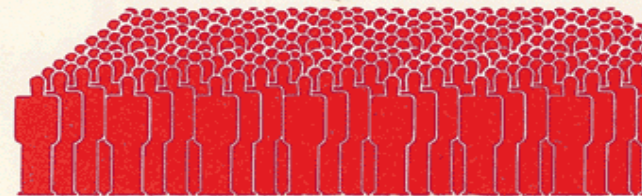
Roman Period

Tudor Period

Today

Each symbol represents 10,000 people

Varning...

...plus älg

... blir varning för älg

Förbud mot fordonstrafik.

Förbud...

...plus traktor

... blir förbud mot traktorkörning

Påbud...

...plus cykel

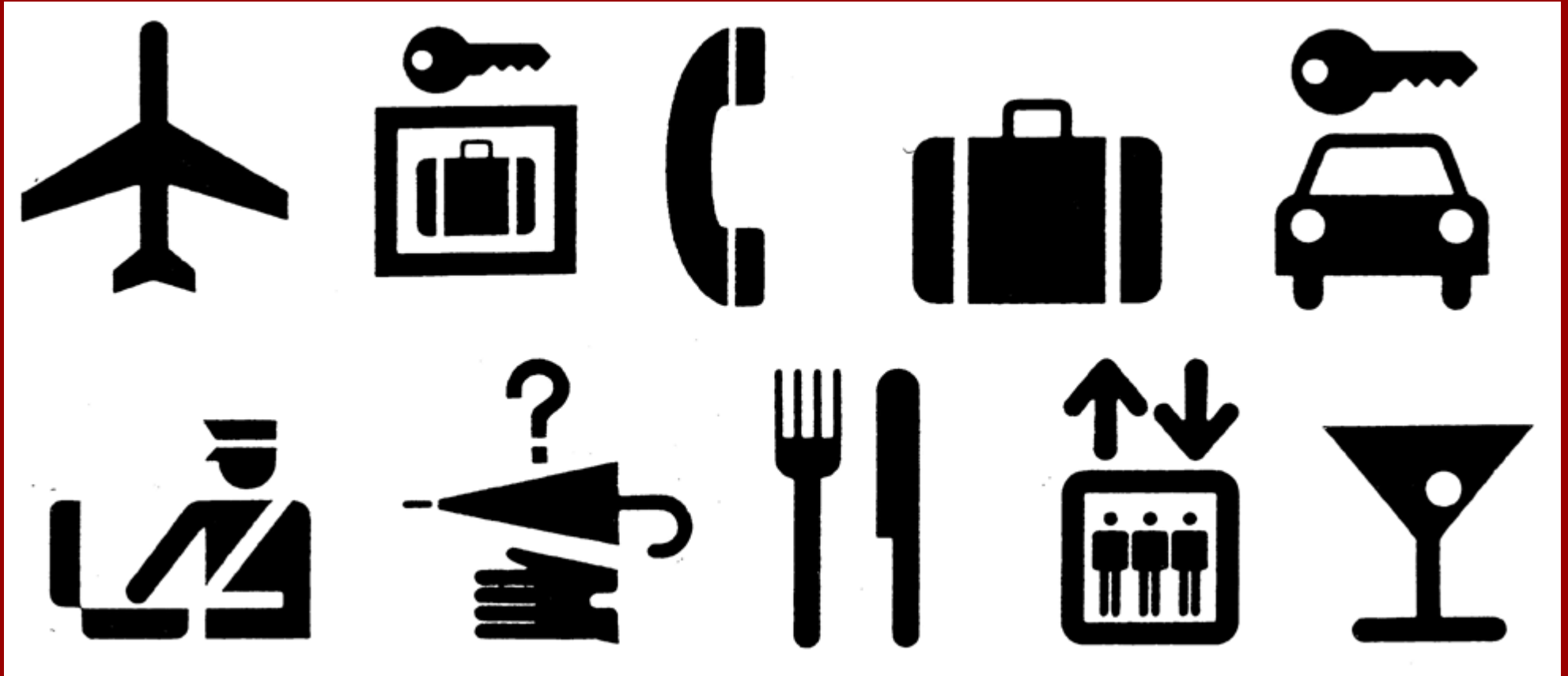
... blir cykelbana

**Vi har aldrig varit
närmare ett
internationellt språk**

Ikoner för flygpassagerare

1974

Ikoner i vardagslivet

Piktogram när vi är på semester...

...och när vi ska tvätta

Piktogram när vi ska stryka

Piktogram när vi ska sy

Piktogram för transporter

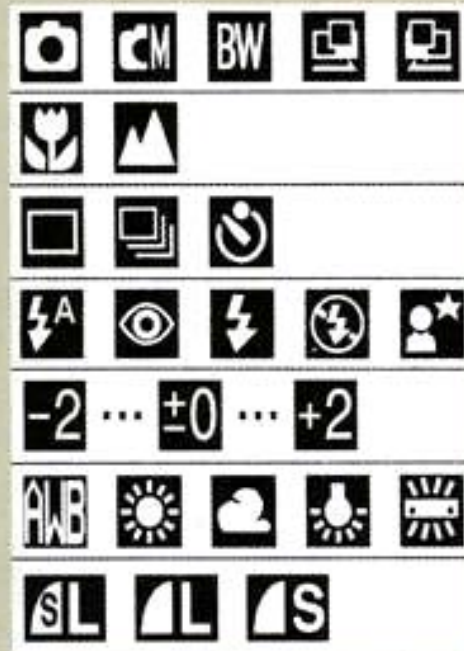
Piktogram för att köra bil

Piktogram om diverse

Piktogram när vi ska fotografera

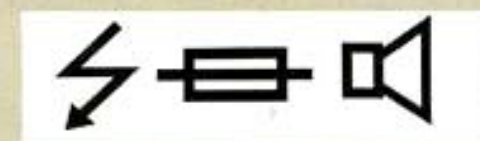
Piktogram på hotell

Piktogram för matematiker

Piktogram om elektricitet

Piktogram om kemi

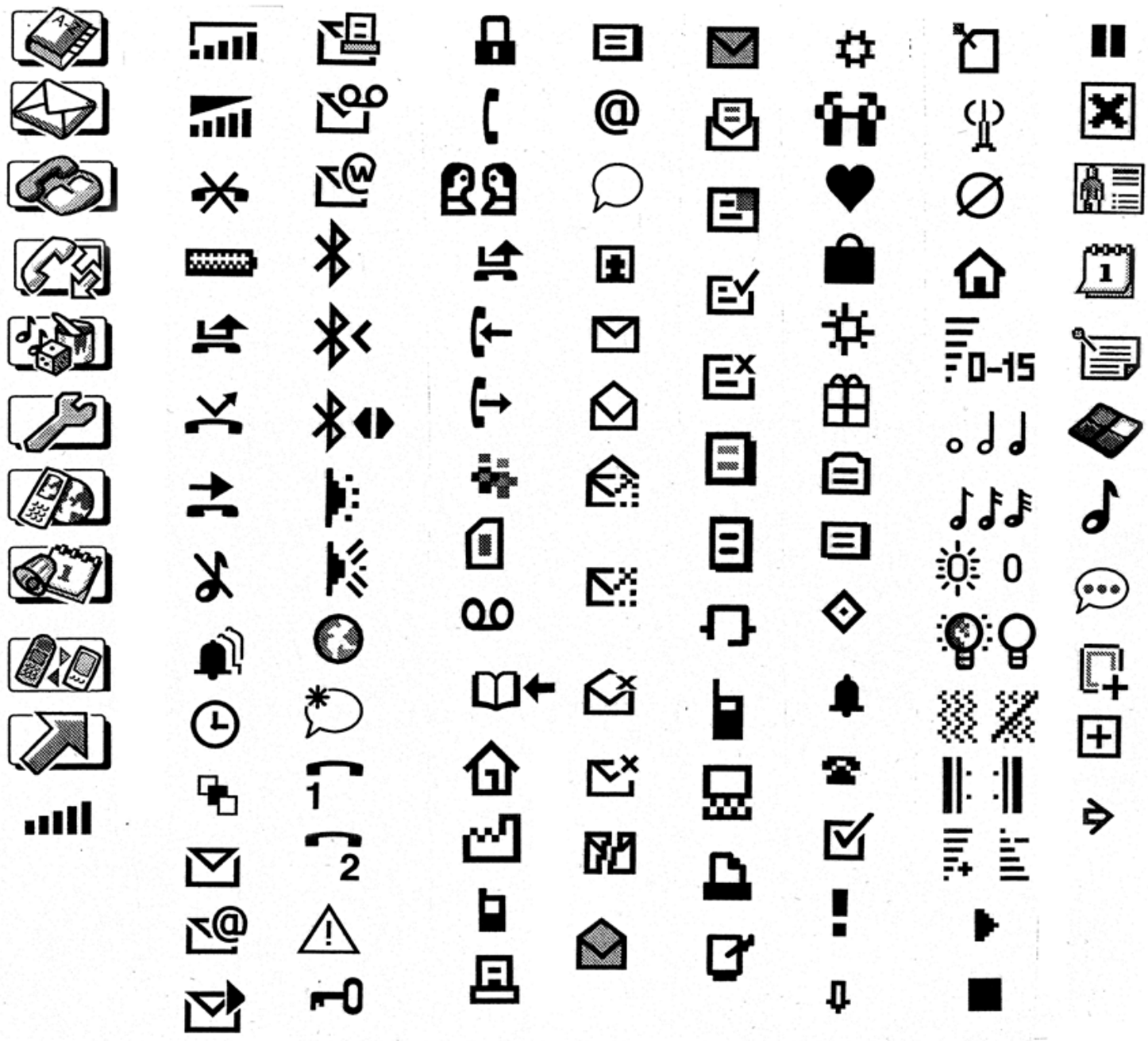

Piktogram om meteorologi

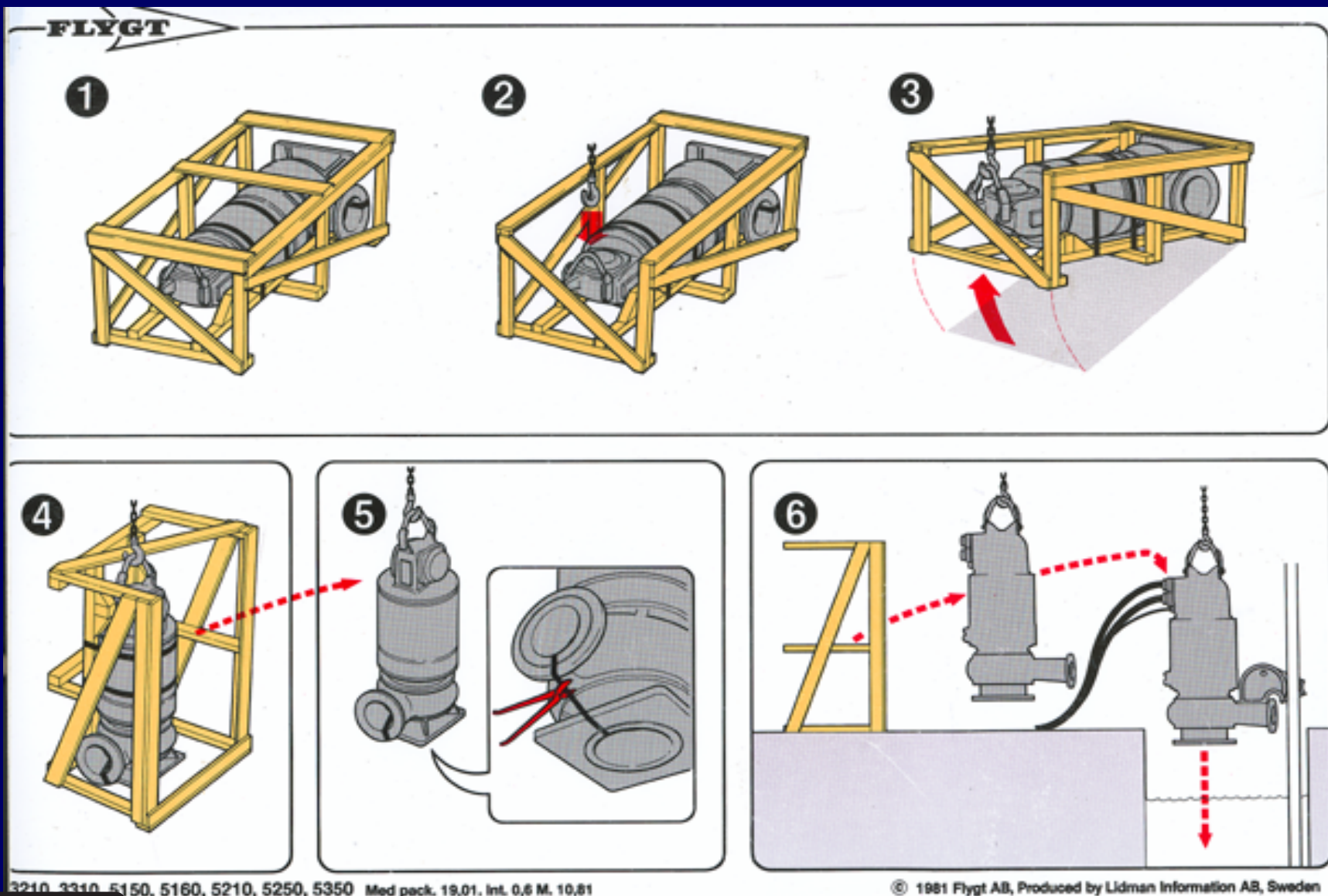

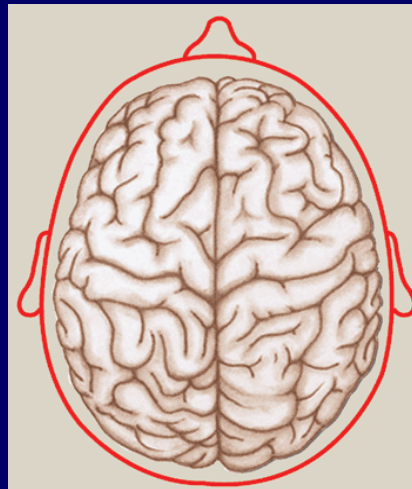
Sony Ericssons T68

Ett internationellt språk

Varför Tredje språket?

**Vänster
hjärnhalva**

Tal
Språk
Siffror
Logik
Kortminne

**Höger
hjärnhalva**

Helheter
Form
Färg
Associationer
Långtidsminne

Ingen är
enbart
läsare

Ingen är
enbart
"tittare"

Vi minns...

- 10 % läser
- 20 % hör
- 30 % ser
- 50 % ser och hör
- 70 % berättar
- 80 % gör
- 95 % lär ut

Dr William Glaser (from Seven Ways of Knowing by David Lazear)

Kunskapens bok...

Gaddsteklar, *Aculeata*, zool., underordning af steklarnas ordning bland insekterna. Namnet antyder det för gruppen mest utmärkande, nämligen tillvaron af en g a d d, som dock ej är något annat än en ombildning af det hos såväl andra steklar som flera andra insektgrupper förekommande ägglägningsröret, i de fall nämligen då detta är bildadt af bihang till de två näst sista buklederna. Gadden tillkommer således endast honorna, medan hannarna däremot äro obehäpnade. Den tjänstgör på samma gång som hjälpmedel vid äggets placering och som vapen. Till skillnad från förhållandet hos flertalet andra steklar är den i hvilande tillstånd indragen i kroppen. Den anlägges nämligen på larvens 11:e och 12:e leder, hvilka under utvecklingens lopp jämte den 13:e (den sista) instjälpas i kroppen och hos den fullbildade stekeln bilda ett slags "kloak". Dess hufvudsakliga delar äro: två spetsiga, sällan med hullingar försedda stickborst, som glida i en ränna, hvarigenom deras rörelser regleras och erhålla stadga, det hela omgifvet af några mera svagt kitiniserade delar, som bilda en gaddslida; vidare ett par i samband med gadden stående och mellan dess stickborst utmynnande giftkörtlar, hvilkas afsöndring upp- magasineras i en giftblåsa, samt slutligen en likaledes mellan stickborsten mynnande "bikörtel". Giftkörtlarnas afsöndring, som åtminstone i åtskilliga fall till väsentlig del utgöres af myrsyra eller andra därmed besläktade syror, framkallar i det med gadden åstadkomna såret den häftigt brännande sveda, som är välbekant från bi- och getingstyg. Vissa gaddsteklar använda sitt gift icke blott som försvarsmedel mot fiender, utan också till att förlama eller döda de byten, som de infånga till föda åt sin afkomma. För att möjliggöra den höga grad af rörlighet, som vid gaddens användning erfordras hos bakkroppen, är denna kroppsdel endast med ett helt smalt parti fäst vid mellankroppen. Antingen har första bakkroppsleden därför framtill en liten smal ledknapp, under det denna led i öfrigt bibehåller sin proportionerliga storlek, eller ock älsmalnar samma led framåt till ett stundom mycket långt och smalt skaft, som ger åt bakkroppen stor rörelsefrihet, eller ock slutligen nås samma syftemål därigenom, att första bakkroppsleden i sin helhet, stundom äfven den andra, blifvit helt liten, knutformig.

Gaddsteklarnas larver äro 13-ledade, fotlösa och masklika. De kunna ej själfva förläta sig för att

skaffa sig näring, utan matas antingen direkt eller förses på en gång med behöligt näringsförråd i särskildt för detta ändamål inrättade bon. Medan gaddsteklarna själfva lefva hufvudsakligen af honung och andra växtsafter, uppföda många af dem sina larver uteslutande med djurämnen, vanligen insekter och spindlar. Åtskilliga äro ett parasitiskt lefnads sätt, i det de själfva hvarken inrätta något bo eller anskaffa föda åt sina larver, utan draga fördel af andra, vanligen närbesläktade arters arbete för att betrygga sin afkommas framtid. Genom sina ofta ytterst öfverraskande lefnadsvanor höra gaddsteklarna till de mest intresseväckande af alla insekter, icke minst därför att det är uteslutande inom deras jämte termiternas grupp, som man finner samhällsbildning. Men äfven bland de icke samhällsbildande (de s. k. solitära) gaddsteklarna möter man så egendomliga instinkter, så märkvärdiga anpassningar efter oanliga lefnadsförhållanden, att intresset af deras studium knappast blir mindre. Ofta uppträda vissa arter kolonivis, d. v. s. den ena generationen efter den andra begagnar är efter år samma boplat, hvarigenom antalet af där boende individer kan bli högst osenligt, utan att någon annan gemenskap än grannskapet eger rum, utan således att något verkligt samhälle bildas. Hos andra åter finner man öfvergångstillstånd till samhällsbildning. I de samhällsbildande l. sociala gaddsteklarnas samhällen utgöra de s. k. arbetarna (♂) flertalet. Dessa arbetare äro honor, hvilkas äggstockar och yttre könsorgan förkrympt på ett sätt, som omöjliggör parning, i samband hvarmed också parningsdriften gått förlorad. Oberörda af könslivets oro, stanna därför dessa arbetare för beständigt kvar i sitt födelsesamhälle och egna sig uteslutande åt sådana sysselsättningar, som aise att trygga dess fortbestånd. Till sitt yttre afvika de från de fullt utbildade honorna, i de flesta fall hufvudsakligen genom oansenligare storlek, men ofta också, såsom fallet är hos myror, genom vinglöshet och en högst afvikande byggnad af mellankroppen.

De viktigaste af de familjer, i hvilka man indelar gaddsteklarna, äro följande: bin (*Apidæ*), rofsteklar (*Sphegida*), getingar (*Vespidæ*), dolksteklar (*Scoliida*), spindelsteklar (*Mutillida*), planksteklar (*Sapygida*), vägsteklar (*Pompiliida*) och myror (*Formicida*). G. A-z.

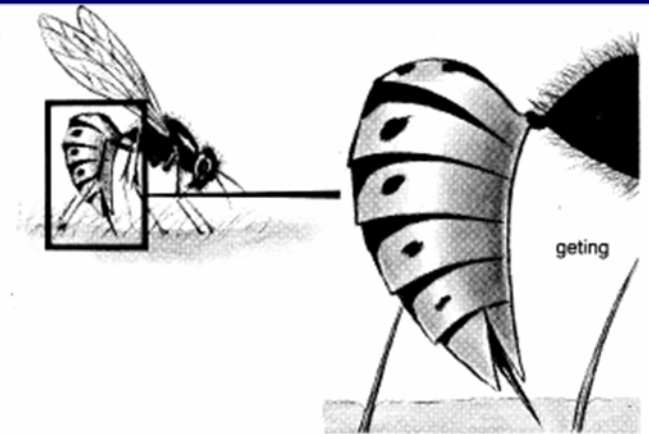
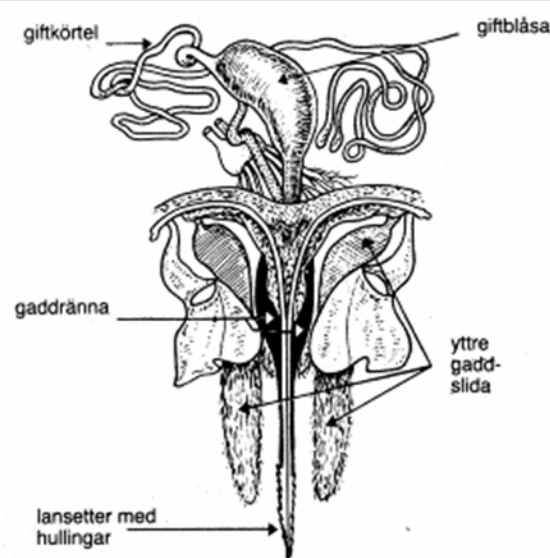
Bonniers Lexikon...

Gaddsteklar

Gaddsteklarna (*Aculeata*) är en mycket artrik grupp inom ordningen steklar. Till gaddsteklarna hör bl.a. getingar, bin, humlor och myror samt gräv- eller rovssteklar och vägsteklar. Gemensamt för dem alla är att honans ägglägningsrör har ombildats till en *gadd* med tillhörande giftkörtel. (Hos vissa arter av myror är gadden tillbakabildad, men alla har kvar giftkörtlarna.) Vidare är det bland insekterna endast hos termiter och gaddsteklar socialt liv förekommer.

Gadden är i första hand ett försvarsvapen, men många arter, t.ex. grävsteklar, förlamar sitt byte med hjälp av gadden. Bytet är oftast en fjärilslarv, som sedan får utgöra ett levande matförråd åt grävstekelns egna larver. Hos honungsbiet är gadden försedd med förhållandevis kraftiga hullingar. Om det sticker t.ex. en människa blir gadden sittande så hårt fast att biet måste slita sig loss, varvid gadden och giftapparaten lämnas kvar och honungsbiet för det mesta dör. Hos getingar och andra arter av bin är hullingarna på gadden mindre eller saknas helt, och de kan därför utan större svårighet dra ut gadden igen.

□ Se *Insekter I, Samhällsbyggare, Bin, Getingar, Humlor, Myror.*

Steklar med sting

Stickorganet, gadden, sitter i bakkroppen (ovan). T.v. gadden hos ett bi: giftet alstras i giftkörteln, lagras i giftblåsan och pressas ut i gadden, som består av en "stilet" och två "lansetter" med hullingar.

Ett riskabelt stick

Medan gadden drivs in i offret pumpas gift in i såret. Då gadden sedan skall dras ut gör hullingarna motstånd. Honungsbiet (t.v.) kan, om det stuckit en människa, förlora både gadd och giftapparat och dör vanligen. Getingen (t.h.), som har mindre hullingar, lyckas däremot i regel dra ut sin gadd.

Graphical excellence

consist of complex ideas communicated with clarity, precision and efficiency

Graphical excellence

is that which gives to the viewer the greatest number of ideas in the shortest time, with the least ink in the smallest space

Edward R Tufte (Professor of science and statistics, Yale university)

Produktions stafetten

Skribenten skrev... illustratören illustrerade...

och i bästa fall blev det form

Då...

Teknikens layout

"Figgarna styrde"

Andra i vårt land allmest odlade fruktträd är plommonträd och körsbär- och jättekörsbärsträden i deras olika former (klabb, moreller, bigarrer osv.).

Ullstolska frukter. I varmare länder förekommer en stor mängd växter med saftiga, ätliga frukter. Blott de viktigaste kan här tas med.

Persikor och aprikoser har äppelträd, finkulna stenfrukter. De odlas huvudsakligen i varmt tempererade och subtropiska trakter. På skyddade ställen kan fruktarna mogna även i Sverige.

Apelsin, grapefrukt- och citronträd, som härstammar från sydöstra Asien, odlas i våra dagar i alla subtropiska länder, t. ex. Italien, Spanien och Kalifornien. De är små träd med loderatade, vinstgröna blad och villkuktande, vita eller rödaktiga blommor. Fruktarna är flerarmiga bär, vilkas saftiga kött består av vatskifyllna trödar, som växt in från fruktväggen. De är sparsamligt vitaminrika. De frukter som säljs i vårt land har plockats av i smogget tillstånd, emedan de mogna fruktarna inte håller sig under transporten. — Närbesläktade är pomeranser, som lämnar pomeransskal, mandariner os. fl.

Bananens hemland är tropiska Asien, där den i alla tider varit en viktig näringsväxt. Numera odlas den i alla tropiska länder. Till de

Fig. 105. Kista av fiberröd.

228

Fig. 106. Ansaanläggning.

tempererade länderna bananerna införts i utövers mängd först under de senaste årtiondena. Den största exportområdet är Mellanamerika.

Bananväxten är besläktad med liljeväxterna. Den är en stor ört, vars stam till 33 meter höga »stam» huvudsakligen utgöres av de kraftiga, tät omkring varandra slutande bladbladen. I toppen av denna »stam» utbreder sig de jättelika, 3—4 m långa bladen. De gulbrunade fruktarna sitter i stora kassar med ända till 200 frukter. De skärms emellertid från solen och växten försikas med skott från jordstammen. De för export avsedda fruktarna skördas omogna och får mogna i särskilda lagringslokaler på färdbrukningsorten. I smogget tillstånd är bananen näringsrik och läsmått.

Fikonträd odlas flerstidigt i södra Asien och Medelhavsländerna. Fikonens produktionsområdet är Mindre Asien. Trädet blir sällan över 6 m högt och har djupt handflikade blad. Fikonet är en stenfrukt, bildad av hela den uppvälda blomställningen. »Kärnan» i fikonet är små stenfrukter. I fikon, smogget tillstånd är fikonens saftiga

229

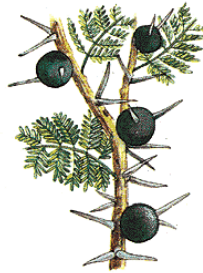
Text

Bild

Innehållets layout

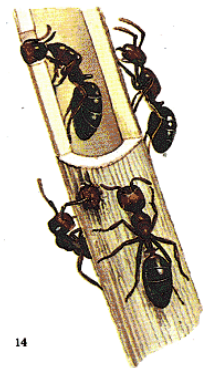
...inga tekniska begränsningar

Other kinds of homes

Thorn ants live inside galls which grow on some acacia trees. They feed on the plant and keep away unwelcome visitors.

Doorkeepers
Soldier ants guard small colonies which live inside plant stems. The nest entrance is shaped to 'fit' the soldier's head which looks so much like the plant itself that enemies cannot tell which is which. When a nestmate wants to get into the nest, it taps the soldier's head with its antennae.

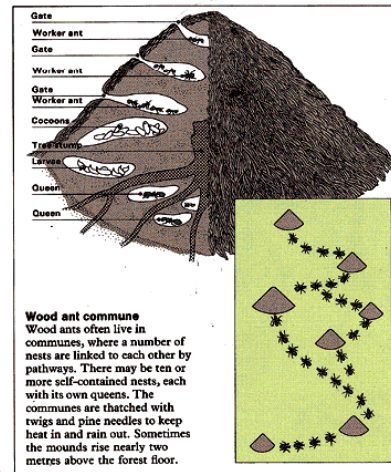
14

Although most kinds of ants tunnel out homes underground, there are some species which make quite different sorts of nests.

In hot countries many ants make their homes in plants and trees. Some South American ants live inside the thorns of acacia trees. The thorns grow in pairs. Once they have bitten entrance holes with their jaws, the ants eat away the insides of the thorns until they become hollow chambers. These ants have powerful paralyzing stings to keep other insects away from their nests.

Some other tropical ants build their chambers inside balls of mud: but first they must work busily to build the balls of mud. Carrying wet earth, mouthful by mouthful from the forest floor, long lines of workers scurry up and down a chosen tree. Placing the mud in a fork of the tree they eventually form a large ball. Then they tunnel corridors inside their new home. Meanwhile, other workers start to bring up seeds; soon the seeds will sprout and the mud ball will be covered with leaves and flowers. This foliage keeps the ants dry and protected during heavy rainfalls.

Tailor ants are even more ingenious. They build homes from leaves

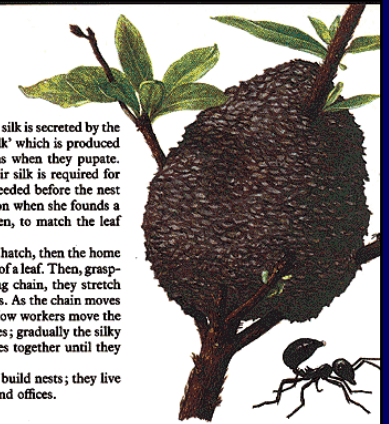

Wood ant commune
Wood ants often live in communes, where a number of nests are linked to each other by pathways. There may be ten or more self-contained nests, each with its own queens. The communes are thatched with twigs and pine needles to keep heat in and rain out. Sometimes the mounds rise nearly two metres above the forest floor.

which they weave together with a silky web. The silk is secreted by the larvae of the species. Normally larvae use the 'silk' which is produced from glands near their mouths, to spin cocoons when they pupate. Tailor ant larvae have a naked pupal stage; their silk is required for more important purposes. Because larvae are needed before the nest can be built, the queen is in a dangerous position when she founds a colony. Her only protection is her colour: green, to match the leaf where she lays her eggs alone.

If the queen survives this period and workers hatch, then the home can be built. The ants first line up along the edge of a leaf. Then, grasping each other around the waist to form a living chain, they stretch across to a nearby leaf and grab it with their jaws. As the chain moves backwards the two leaves are drawn together. Now workers move the heads of larvae back and forth between the leaves; gradually the silky substance secreted by the larvae binds the leaves together until they form a nest.

There are very few places where ants cannot build nests; they live inside pine cones, nut shells and even houses and offices.

Mud-ball-building ants carry seeds to their nests. Soon flowers sprout on the ball.

Weaving a nest
Tailor ants line up along the edge of a leaf. If they cannot reach a nearby leaf, they grasp each other around the waist to form a chain. A chain may be 10 centimetres long. Then workers arrive carrying larvae in their jaws. As they move the young back and forth between the leaves, the larvae secrete silk which binds the nest.

15

Text

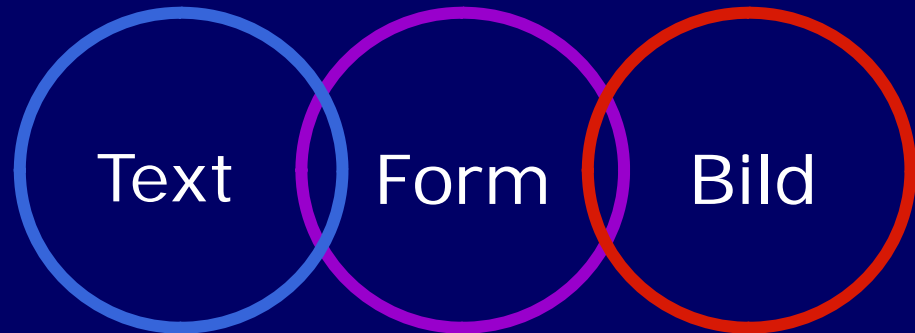
Form

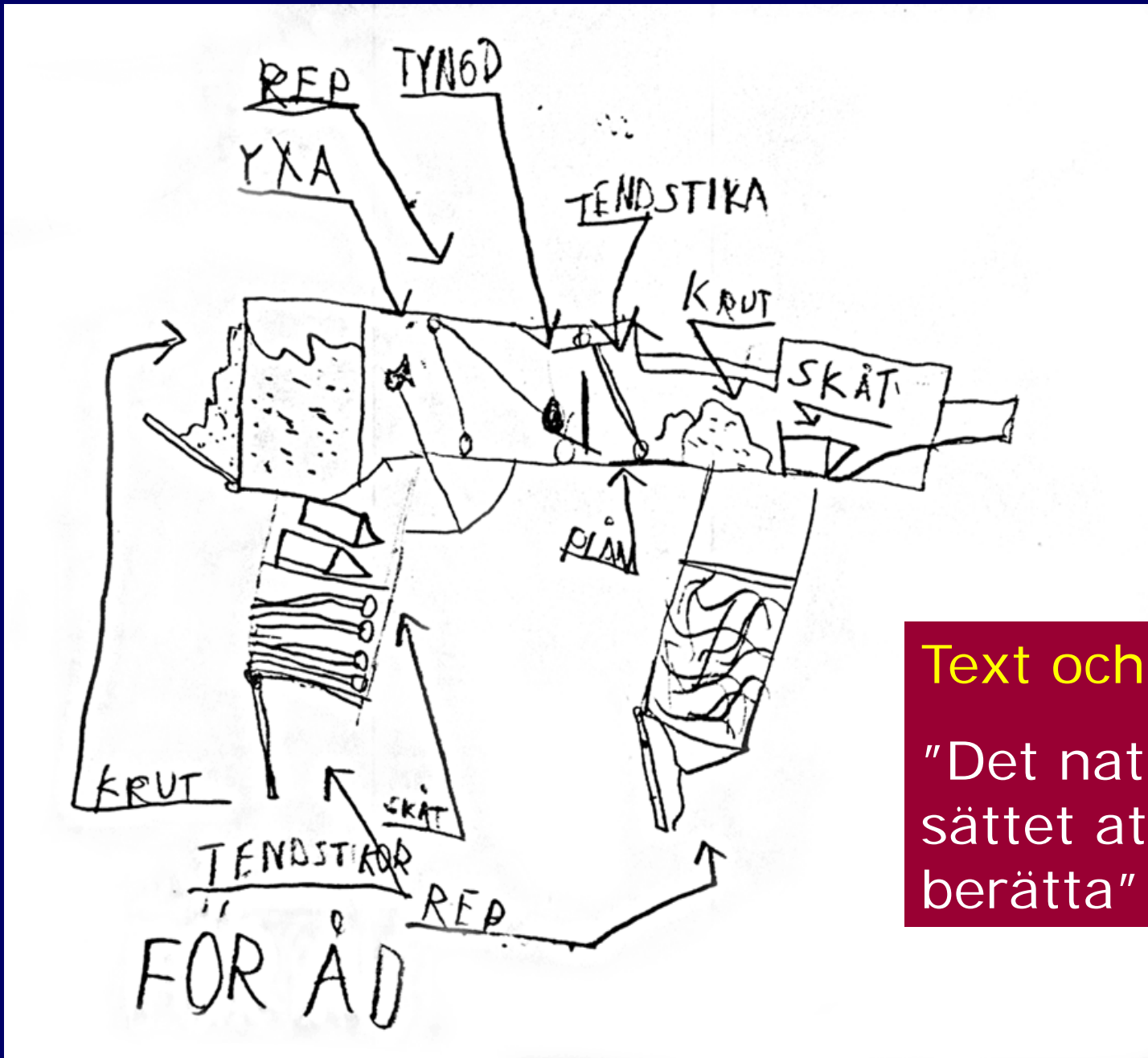
Bild

”med ett så flexibelt spel
mellan olika text och
bildelement har jag funnit
anledning att ge den nya
tekniken ett särskilt namn
- den **lexivisuella**.”

Sven Lidman (Bildning i bildåldern, 1966)

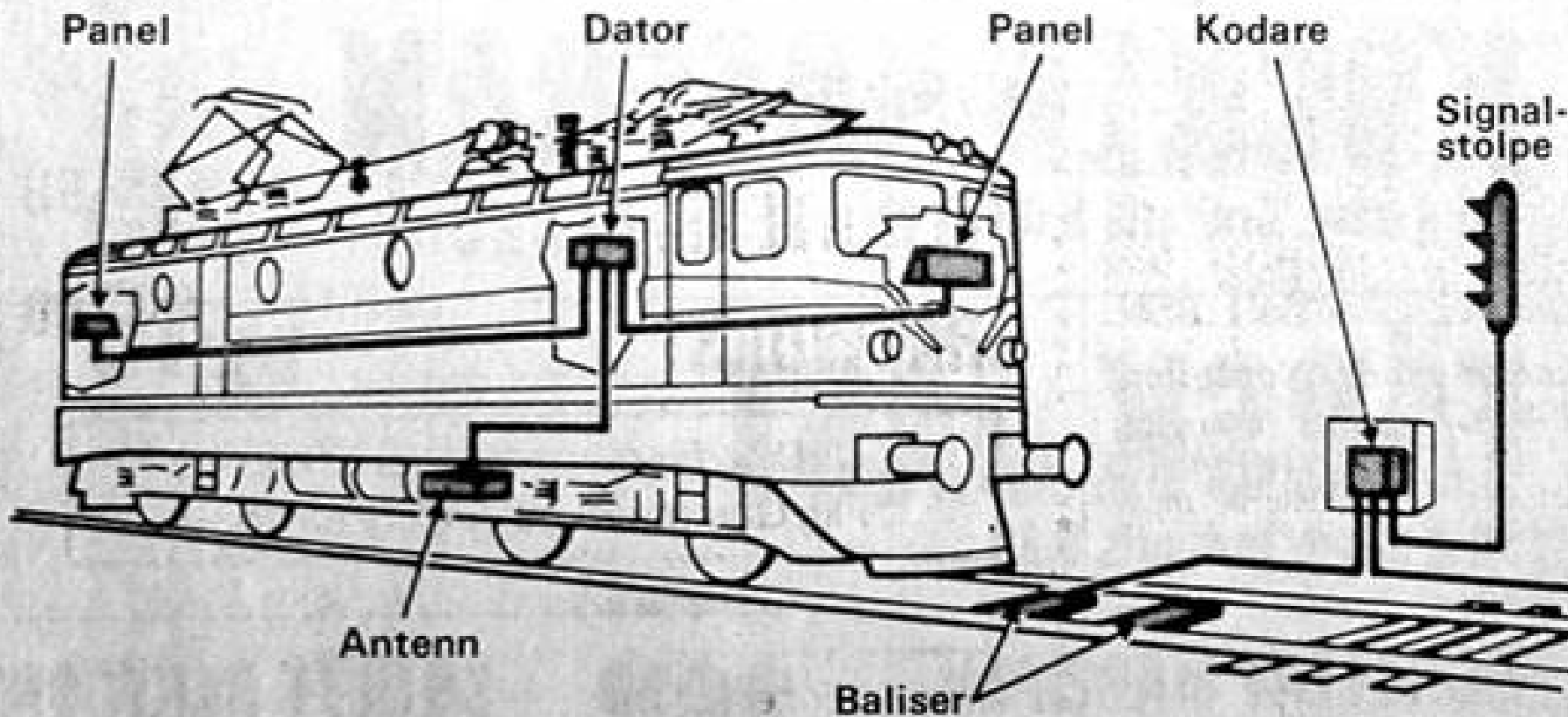

Text och bild

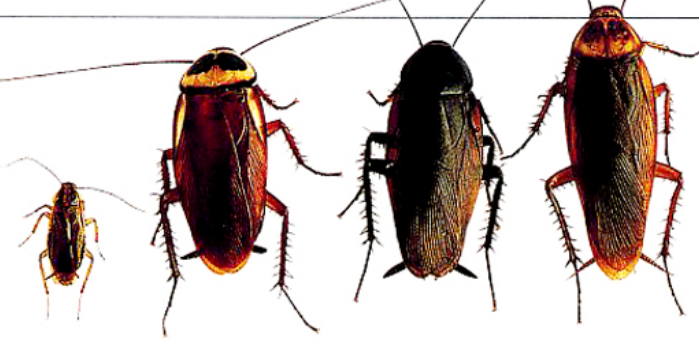
"Det naturliga sättet att berätta"

Säkerhetssystemet som inte fungerade

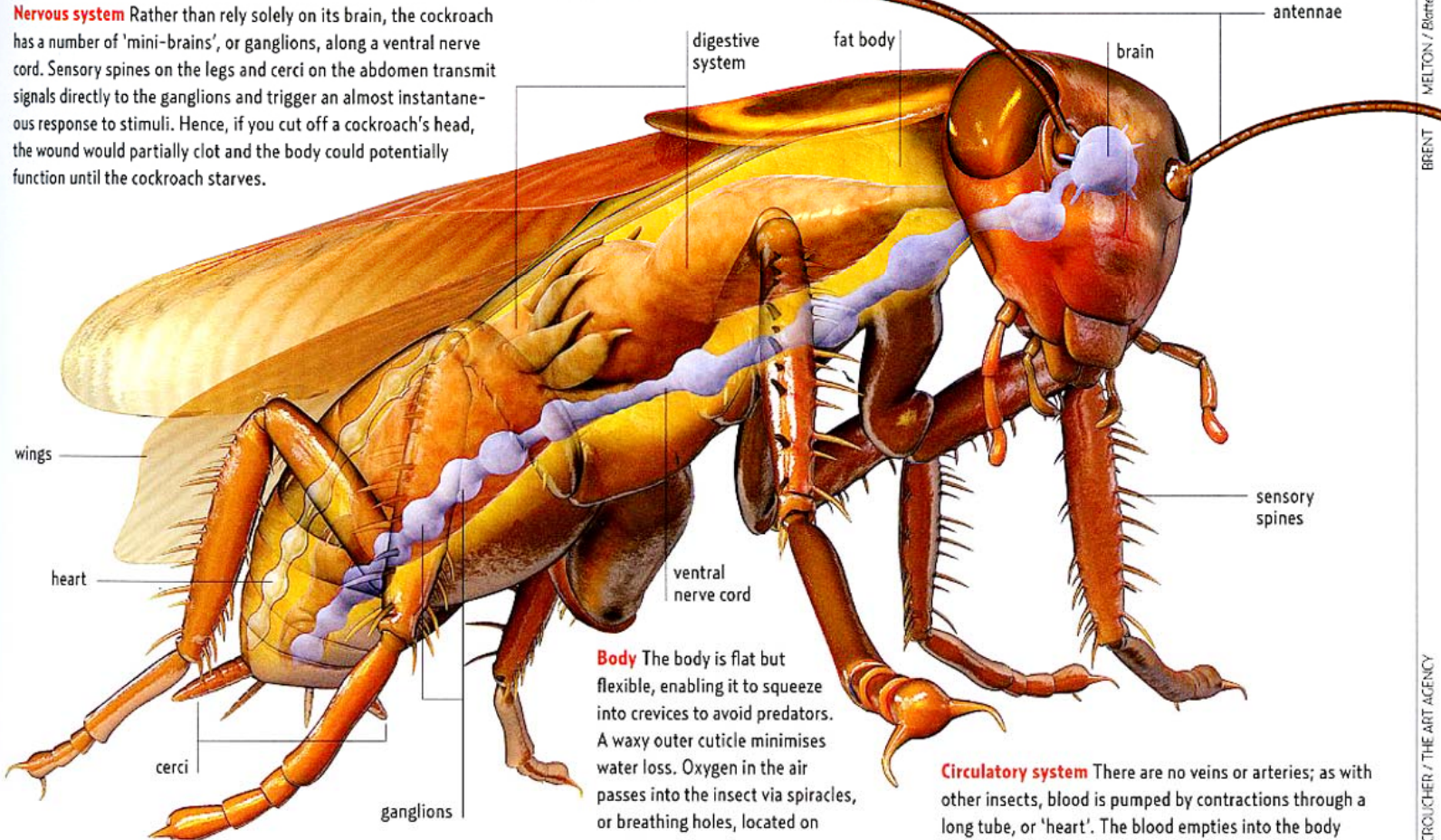

SIMPLY THE PEST

Four pest species – all of which are introduced – dominate in Australian homes (right, from left): German, Australian, smoky-brown and American. The Oriental cockroach was once a common species but is now rarely encountered. The key to the cockroach's survival is the simplicity of its body structure. The illustration below is based on the Australian cockroach, but its anatomical characteristics are common to all cockroaches.

Nervous system Rather than rely solely on its brain, the cockroach has a number of 'mini-brains', or ganglia, along a ventral nerve cord. Sensory spines on the legs and cerci on the abdomen transmit signals directly to the ganglia and trigger an almost instantaneous response to stimuli. Hence, if you cut off a cockroach's head, the wound would partially clot and the body could potentially function until the cockroach starves.

Body The body is flat but flexible, enabling it to squeeze into crevices to avoid predators. A waxy outer cuticle minimises water loss. Oxygen in the air passes into the insect via spiracles, or breathing holes, located on its abdomen and thorax.

Circulatory system There are no veins or arteries; as with other insects, blood is pumped by contractions through a long tube, or 'heart'. The blood empties into the body cavity via the heart's anterior end, bathing organs such as the fat body, which is equivalent to the liver of vertebrates.

MELTON / Blatella germanica / Periplaneta australasiae / P. fuliginosa / P. americana
BRENT

BARRY CROUCHER / THE ART AGENCY

Tredje språkets verktyg

TEXT

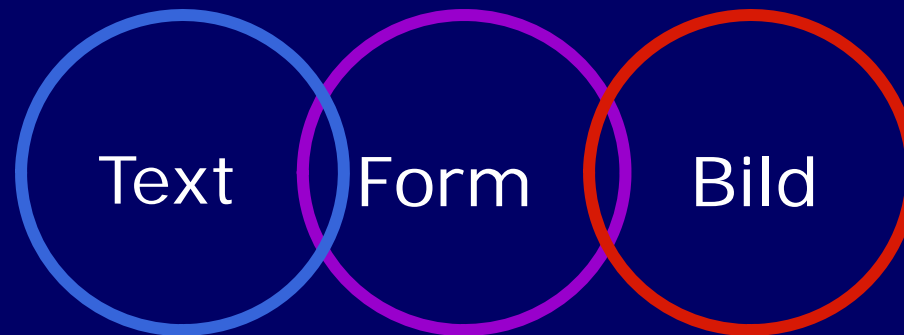
Brödtext
Ingress
Rubrik
Mellanrubrik
Bildtext
Lösord

FORM

Format
Layout
Bildval
Beskränning
Tonplattor
Pilar

BILD

Foto
Teckning
Diagram
Karta
Symboler
Typografi

Tredje språkets lagar...

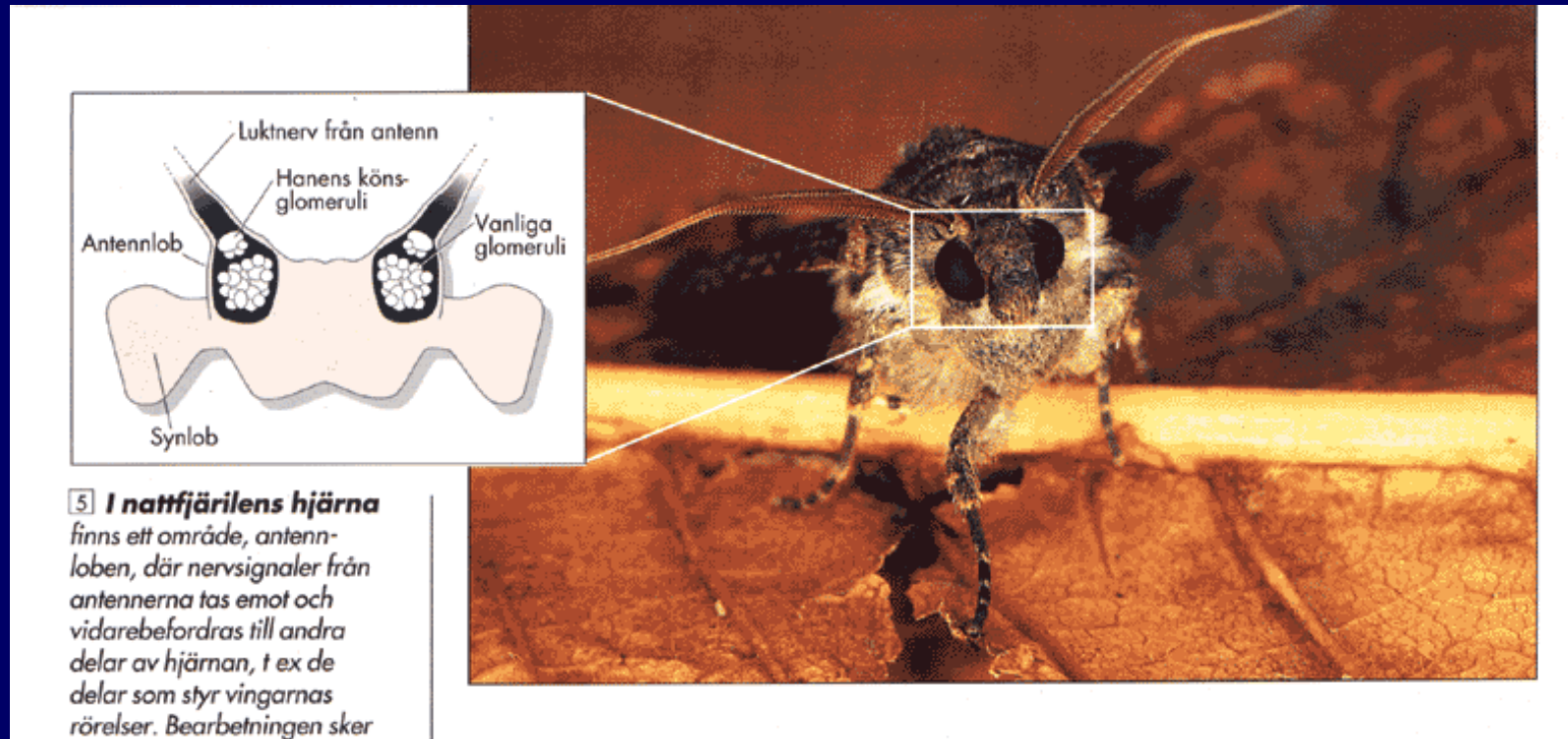
"Genom bilderna ser vi verkligheten, genom orden får vi den förklarad."

"Genom teckningen förstår vi fotot, genom fotot tror vi på teckningen."

Sven Lidman
(Berätta med bilder, 1966)

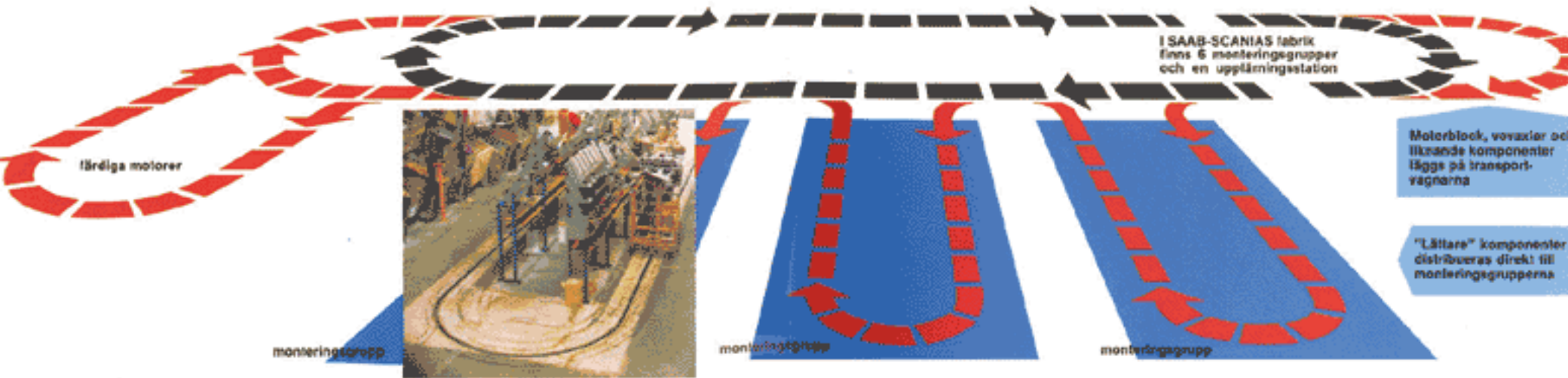

Tredje språket...

”Genom teckningen förstår vi fotot...”

Tredje språket...

...genom fotot tror vi på teckningen."

Hur uppstår åderförkalkning ?

Det vi brukar kalla åderförkalkning, och som läkarna ger det korrekta namnet arterioskleros, är ingen sjukdom i egentlig mening. Det är en ganska normal ålderstörändring som förekommer hos både människor och djur. Processen börjar med att fetter (särskilt kolesterol) och därefter kalksalter lagras in i kärlväggarna på kroppens blodkärl — framför allt i artärerna som leder blodet från hjärtat ut i kroppen. Genom inlagringen blir väggarna mindre elastiska, och blodtrycket ökar. När avlagringarna växer och buktar inåt blir blodkärlen förträngda. Till slut kan det bildas en blodpropp som helt eller delvis täpper till kärlet.

Hur processen går till vet vi alltså i stora drag. Men hur den uppkommer har vi ännu ingen säker kunskap om.

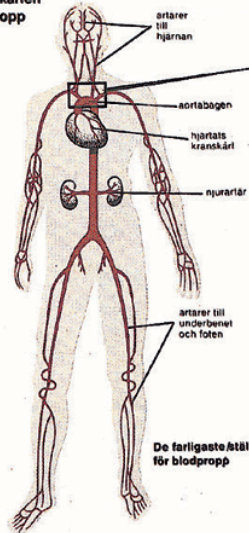
En hel del fakta har dock kommit fram under de senare årens forskning. Man har upptäckt att åderförkalkning är mycket mer utbredd i välfärdssamhällen än i u-länder, och att den kan uppträda tidigare i livet än man förr antog, redan i 20-årsåldern.

Många teorier

Man tror att ärftliga faktorer spelar en stor roll, liksom vissa sjukdomar, främst sockersjuka. Livsföringen i våra västerländska välfärdsstater tycks också gynna processen: rökning, för litet motion, olämplig kost. En vanlig teori är att vissa fettämnen, framför allt kolesterol i t ex ägg och smör, är den stora boven i dramat. Forskarna har dock delade meningar om detta.

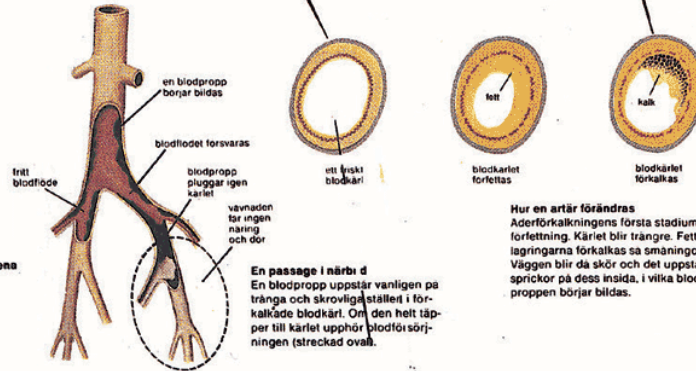
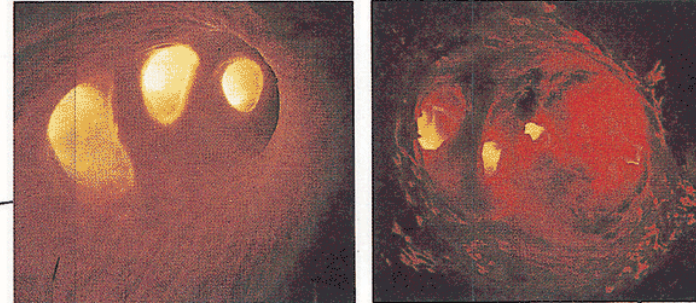
Hjärtinfarkt

Följderna av åderförkalkning är en försämrad blodtillförsel till vävnaderna och benägenhet för blodproppar. Åderförkalkning inom hjärnans blodkärl försämrar hjärnans funktioner, inom hjärtats kranskärl kan det åstadkomma angina pectoris eller hjärtinfarkt.

Aortabagens väggar sedda inifrån hjärtat. Hos en ettåring är de släta och fina

hos en 60-åring är de betydligt skrovligare.

Hur en artär förändras Aderförkalkningens första stadium är lorftetting. Kärlet blir trängre. Fettavlagringarna förkalkas så småningom. Väggarna blir då sköra och det uppstår sprickor på dess insida, i vilka blodproppen börjar bildas.

Lexivisionens anatomi

TEXT

Rubrik

Ingress

Brödtext

Lösord

Bildtext

rubrik

Bildtext

Hur uppstår åderförkalkning ?

BILDER

Foto

"Lägeskarta"

Teckning

Serier

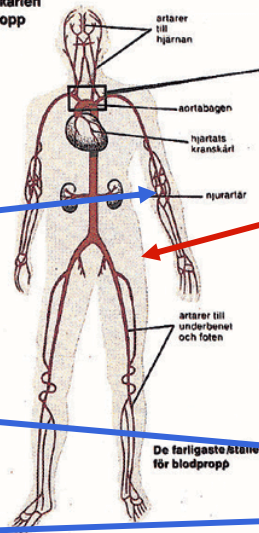
Det vi brukar kalla åderförkalkning, och som läkarna ger det korrekta namnet arterioskleros, är ingen sjukdom i egentlig mening. Det är en ganska normal ålderförändring som förekommer hos både människor och djur. Processen börjar med att fetter (särskilt kolesterol) och därefter kalksalter lagras in i kärlväggarna på kroppens blodkärl — framför allt i artärerna som leder blodet från hjärtat ut i kroppen. Genom inlagringen blir väggarna mindre elastiska, och blodtrycket ökar. När avlagringarna växer och buktar inåt blir blodkärnen förträngda. Till slut kan det bildas en blodpropp som helt eller delvis täpper till kärlet.

Hur processen går till vet vi alltså i stora drag. Men hur den uppkommer har vi ännu ingen säker kunskap om.

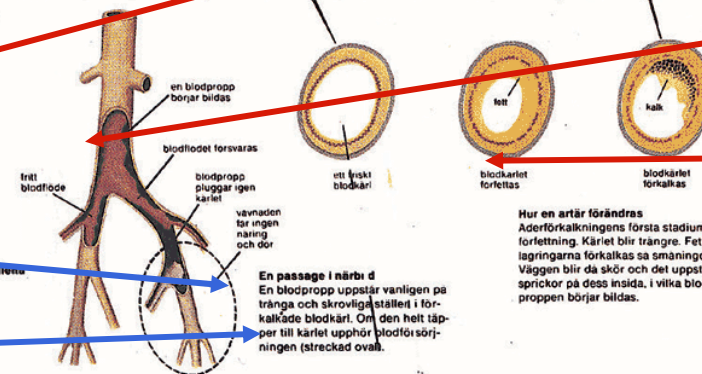
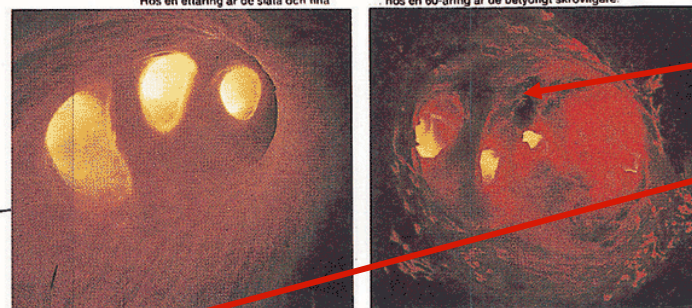
Enligt vissa teorier har dock kommit fram under de senare årens forskning. Man har upptäckt att åderförkalkning är mycket mer utbredd i välfärdssamhällen än i utvecklingsländer och att den kan uppträda tidigare i livet än man förr antog, redan i 20-årsåldern.

Många teorier
Man tror att arftliga faktorer spelar en stor roll, liksom vissa sjukdomar, främst sockersjuka. Livsföringen i våra västerländska välfärdstater tycks också gynna processen: rökning, för litet motion, olämplig kost. En vanlig teori är att vissa fettämnen, framför allt kolesterol i t ex ägg och smör, är den stora boken i dramat. Forskarna har dock delade meningar om detta.

Hjärtinfarkt
Följderna av åderförkalkning är en försämrad blodtillförsel till vävnaderna och benägenhet för blodproppar. Åderförkalkning inom hjärnans blodkärl försämrar hjärnans funktioner, inom hjärtats kranskärl kan det åstadkomma angina pectoris eller hjärtinfarkt.

Aortabagens väggar sedda inifrån hjärtat. Hos en ettåring är de släta och fina, hos en 60-åring är de betydligt skrovligare.

Hur en artär förändras
Åderförkalkningens första stadium är lorletning. Kärlet blir trångare. Fettavlagringarna förkalkas så småningom. Väggarna blir då sköra och det uppstår sprickor på dess insida, i vilka blodproppen börjar bildas.

Lexivisionens anatomi

Hur uppstår åderförkalkning ?

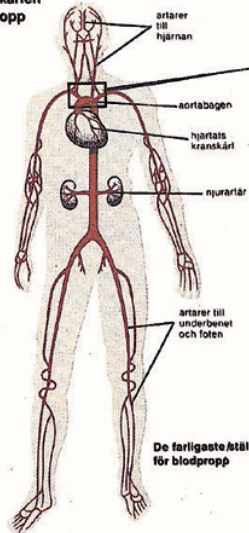
Det vi brukar kalla åderförkalkning, och som läkarna ger det korrekta namnet arterioskleros, är ingen sjukdom i egentlig mening. Det är en ganska normal ålderstörändring som förekommer hos både människor och djur. Processen börjar med att fetter (särskilt kolesterol) och därefter kalksalter lagras in i kärlväggarna på kroppens blodkärl — framför allt i artärerna som leder blodet från hjärtat ut i kroppen. Genom inlagringen blir väggarna mindre elastiska, och blodtrycket ökar. När avlagringarna växer och buktar inåt blir blodkärlen förträngda. Till slut kan det bildas en blodpropp som helt eller delvis täpper till kärlet.

Hur processen går till vet vi alltså i stora drag. Men hur den uppkommer har vi ännu ingen säker kunskap om.

En hel del fakta har dock kommit fram under de senare årens forskning. Man har upptäckt att åderförkalkning är mycket mer utbredd i välfärdssamhällen än i utvecklingsländer, och att den kan uppträda tidigare i livet än man förr antog, redan i 20-årsåldern.

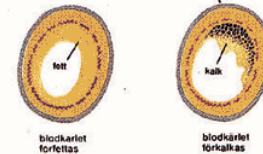
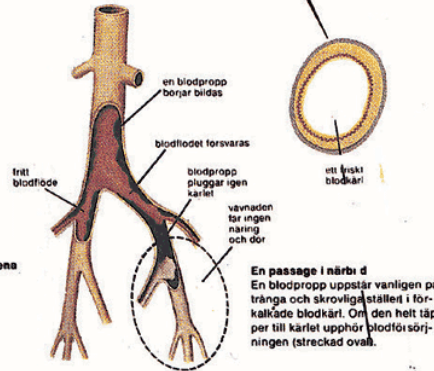
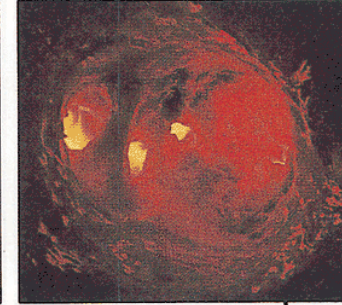
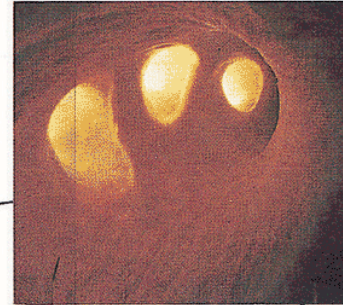
Teorier
För att ärftliga faktorer spelar en stor roll, för vissa sjukdomar, främst sockersjuka. Föringen i våra västerländska välfärdsstater ökar också gynna processen: rökning, för litet motion, olämplig kost. En vanlig teori är att fettsäcken, framför allt kolesterol i t ex smör, är den stora boven i dramat. Forskarna har dock delade meningar om detta.

Hjärtinfarkt
Symptomen av åderförkalkning är en försämrad blodtillförsel till vävnaderna och benägenhet för blodproppar. Åderförkalkning inom hjärtans blodkärl försämrar hjärtfunktionen, inom hjärtats kranskärl kan det åstadkomma angina pectoris eller hjärtinfarkt.

Aortabagens väggar sedda inifrån hjärtat. Hos en ettåring är de släta och fina

hos en 60-åring är de betydligt skrovligare.

Hur en artär förändras
Åderförkalkningens första stadium är förträngning. Kärlet blir trångt. Fettavlagringarna förkalkas så småningom. Väggarna blir då sköra och det uppstår sprickor på dess insida, i vilka blodproppen börjar bildas.

Löpande text

Klar lättfattlig framställning i samklang med bilderna

Hur uppst

Text i bild
ger omedelbara förklaringar
Stödord i bilderna
Korta bildtexter intill

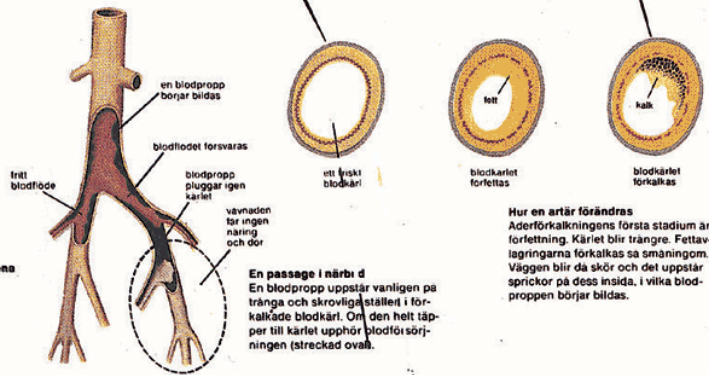
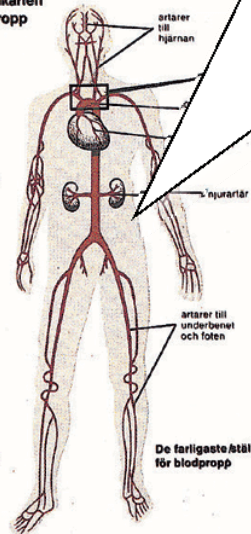
Det vi brukar kalla **åderförkalkning**, och som läkarna ger det arterioskleros, är ingen sjukdom i egentlig mening. Det är en åldersträndring som förekommer hos både människor och djur. Processen börjar med att fetter (särskilt kolesterol) och därefter lagras in i kärlväggarna på kroppens blodkärl — framför allt i de ledar blodet från hjärtat ut i kroppen. Genom inlagringen blir väggarna mindre elastiska, och blodtrycket ökar. När avlagringarna växer och buktar inåt blir blodkärnen förträngd. Till slut kan det bildas en blodpropp som helt eller delvis täpper till kärlet.

Hur processen går till vet vi alltså i stora drag. Men hur den uppstår har vi ännu ingen säker kunskap om.

En hel del fakta har dock kommit fram under de senaste årens forskning. Man har upptäckt att åderförkalkning är mycket mer utbredd i välfärdssamhällen än i u-länder, och att den kan uppträda tidigare i livet än man förr antog, redan i 20-årsåldern.

Många teorier
Man tror att ärftliga faktorer spelar en stor roll, liksom vissa sjukdomar, främst sockersjuka. Livsföringen i våra västerländska välfärdsstater tycks också gynna processen: rökning, för litet motion, olämplig kost. En vanlig teori är att vissa fettämnen, framför allt kolesterol i t ex ägg och smör, är den stora boven i dramat. Forskarna har dock delade meningar om detta.

Hjärtinfarkt
Följderna av åderförkalkning är en försämrad blodtillförsel till vävnaderna och benägenhet för blodproppar. Åderförkalkning inom hjärnans blodkärl försämrar hjärnans funktioner, inom hjärtats kranskärl kan det åstadkomma angina pectoris eller hjärtinfarkt.

Hur en artär förändras
Åderförkalkningens första stadium är förträngning. Kärlet blir trångt. Fettavlagringarna förkalkas så småningom. Väggarna blir då sköra och det uppstår sprickor på dess insida, i vilka blodproppen börjar bildas.

En passage i närby d
En blodpropp uppstår vanligen på tränga och skrovliga ställen i förkalkade blodkärl. Om den helt täpper till kärlet upphör blodförsörjningen (streckad oval).

Lätt att hitta - lätt att fatta

Hur uppstår åderförkalkning ?

Det vi brukar kalla åderförkalkning, och som läkarna ger det korrekta namnet arterioskleros, är ingen sjukdom i egentlig mening. Det är en ganska normal ålderstörändring som förekommer hos både människor och djur. Processen börjar med att fetter (särskilt kolesterol) och därefter kalksalter lagras in i kärlväggarna på kroppens blodkärl — framför allt i artärerna som leder blodet från hjärtat ut i kroppen. Genom inlagringen blir väggarna mindre elastiska, och blodtrycket ökar. När avlagringarna växer och buktar inåt blir blodkärlen förträngda. Till slut kan det bildas en blodpropp som helt eller delvis täpper till kärlet.

Hur processen går till vet vi alltså i stora drag. Men hur den uppkommer har vi ännu ingen säker kunskap om.

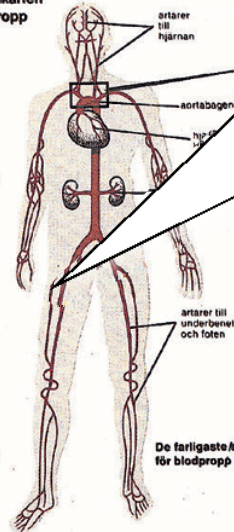
En hel del fakta har dock kommit fram under de senare årens forskning. Man har upptäckt att åderförkalkning är mycket mer utbredd i välfärdssamhällen än i u-länder, och att den kan uppträda tidigare i livet än man förr antog, redan i 20-årsåldern.

Många teorier

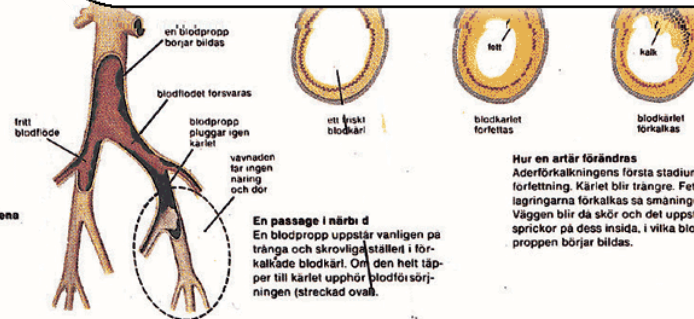
Man tror att arftliga faktorer spelar en stor roll, liksom vissa sjukdomar, främst sockersjuka. Livsföringen i våra västerländska välfärdstater tycks också gynna processen: rökning, för litet motion, olämplig kost. En vanlig teori är att vissa fettämnen, framför allt kolesterol i t ex ägg och smör, är den stora boven i dramat. Forskarna har dock delade meningar om detta.

Hjärtinfarkt

Följderna av åderförkalkning är en försämrad blodtillförsel till vävnaderna och benägenhet för blodproppar. Åderförkalkning inom hjärnans blodkärl försämrar hjärnans funktioner, inom hjärtats kranskärl kan det åstadkomma angina pectoris eller hjärtinfarkt.

Översiktsbild
...visar helheten
och var detaljerna sitter

Hur en artär förändras
Åderförkalkningens första stadium är
förträngning. Kärlet blir trångare. Fettav-
lagringarna förkalkas så småningom.
Väggen blir då skör och det uppstår
sprickor på dess insida, i vilka blod-
proppen börjar bildas.

En passage i närbi d
En blodpropp uppstår vanligen på
tränga och skrovliga ställen i för-
kalkade blodkärl. Om den helt täp-
per till kärlet upphör blodförsör-
ningen (streckad oval).

...man får överblick på ett ögonblick

Hur uppstår åderförkalkning ?

Det vi brukar kalla åderförkalkning, och som läkarna ger det korrekta namnet arterioskleros, är ingen sjukdom i egentlig mening. Det är en ganska normal åldersträndring som förekommer hos både människor och djur. Processen börjar med att fetter (särskilt kolesterol) och därefter kalksalter lagras in i kärlväggarna på kroppens blodkärl — framför allt i artärerna som leder blodet från hjärtat ut i kroppen. Genom inlagringen blir väggarna mindre elastiska, och blodtrycket ökar. När avlagringarna växer och buktar inåt blir blodkärnen förträngd. Till slut kan det bildas en blodpropp som helt eller delvis täpper till kärlet.

Hur processen går till vet vi alltså i stora drag. Men hur den uppkommer har vi ännu ingen säker kunskap om.

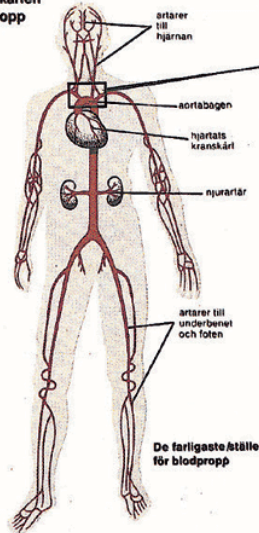
En hel del fakta har dock kommit fram under de senare årens forskning. Man har upptäckt att åderförkalkning är mycket mer utbredd i välfärdssamhällen än i u-länder, och att den kan uppträda tidigare i livet än man förr antog, redan i 20-årsåldern.

Många teorier

Man tror att ärftliga faktorer spelar en stor roll, liksom vissa sjukdomar, främst sockersjuka. Livsföringen i våra västerländska välfärdstater tycks också gynna processen: rökning, för litet motion, olämplig kost. En vanlig teori är att vissa fettämnen, framför allt kolesterol i t ex ägg och smör, är den stora boven i dramat. Forskarna har dock delade meningar om detta.

Hjärtinfarkt

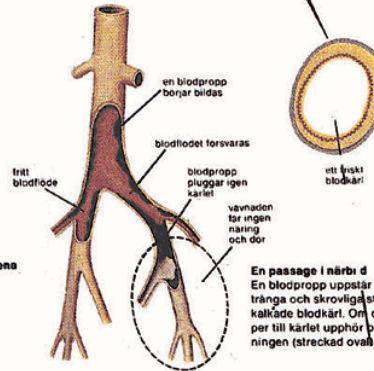
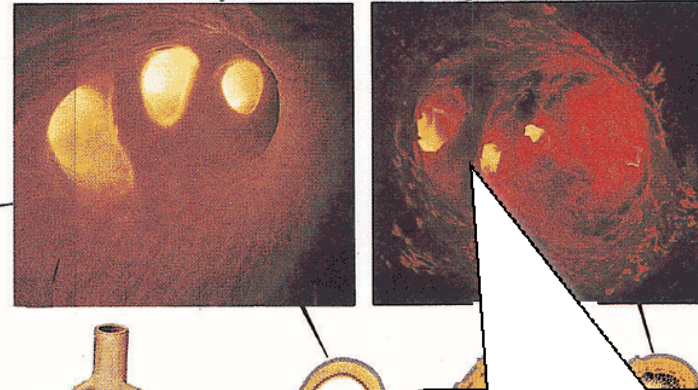
Följderna av åderförkalkning är en försämrad blodtillförsel till vävnaderna och benägenhet för blodproppar. Åderförkalkning inom hjärnans blodkärl försämrar hjärnans funktioner, inom hjärtats kranskärl kan det åstadkomma angina pectoris eller hjärtinfarkt.

Aortabagens väggar sedda inifrån hjärtat.

Hos en ettåring är de släta och fina

hos en 60-åring är de betydligt skrovligare.

En passage i närbd tränga och skrovliga till kalkade blodkärl. Om en per till kärlet upphör bli ningen (streckad oval).

Foton
... visar verkligheten

...genom fotot tror vi på teckningen

Hur uppstår åderförkalkning ?

Det vi brukar kalla åderförkalkning, och som läkarna ger det korrekta namnet arterioskleros, är ingen sjukdom i egentlig mening. Det är en ganska normal åldersträndring som förekommer hos både människor och djur. Processen börjar med att fetter (särskilt kolesterol) och därefter kalksalter lagras in i kärlväggarna på kroppens blodkärl — framför allt i artärerna som leder blodet från hjärtat ut i kroppen. Genom inlagringen blir väggarna mindre elastiska, och blodtrycket ökar. När avlagringarna växer och buktar inåt blir blodkärnen förträngd. Till slut kan det bildas en blodpropp som helt eller delvis täpper till kärlet.

Hur processen går till vet vi alltså i stora drag. Men hur den uppkommer har vi ännu ingen säker kunskap om.

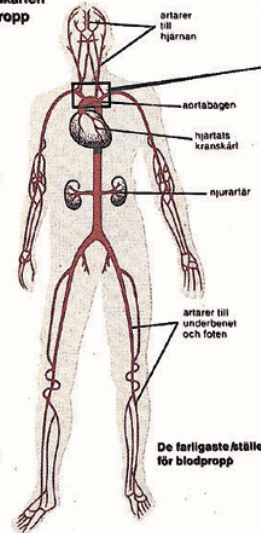
En hel del fakta har dock kommit fram under de senare årens forskning. Man har upptäckt att åderförkalkning är mycket mer utbredd i välfärdssamhällen än i utländor, och att den kan uppträda tidigare i livet än man förr antog, redan i 20-årsåldern.

Många teorier

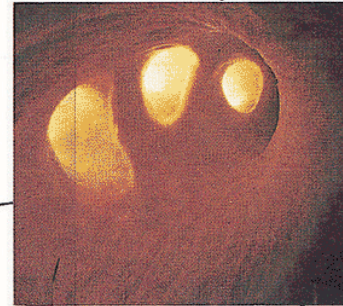
Man tror att ärftliga faktorer spelar en stor roll, liksom vissa sjukdomar, främst sockersjuka. Livsföringen i våra västerländska välfärdstater tycks också gynna processen: rökning, för litet motion, olämplig kost. En vanlig teori är att vissa fettämnen, framför allt kolesterol i t ex ägg och smör, är den stora boven i dramat. Forskarna har dock delade meningar om detta.

Hjärtinfarkt

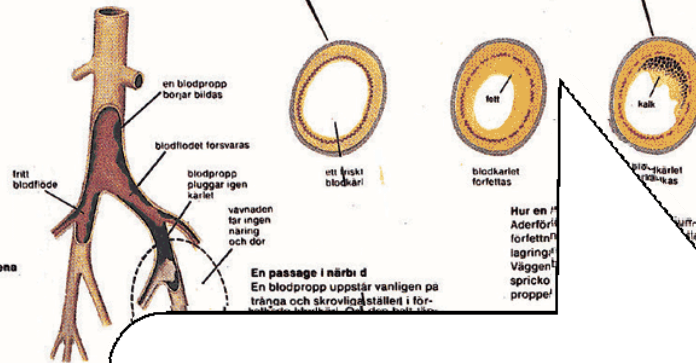
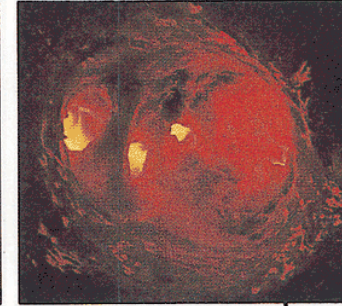
Följderna av åderförkalkning är en försämrad blodtillförsel till vävnaderna och benägenhet för blodproppar. Åderförkalkning inom hjärnans blodkärl försämrar hjärnfunktionerna, inom hjärtats kranskärl kan det åstadkomma angina pectoris eller hjärtinfarkt.

Aortabagens väggar sedda inifrån hjärtat.
Hos en ettåring är de släta och fina

hos en 60-åring är de betydligt skrovligare.

Teckningar
...förklarar och tydliggör vad fotona visar

...genom teckningen
förstår vi fotot

Rubrik som lockar till läsning

Allt fler talar nu om reklamens minskade betydelse på försäljningen i 70 procent av de företagsundersökningar som gjorts sedan 1980. I det senaste presidentvalet spelade utspelade sig. I en intervju berättar många produktchefer bara jaga nya kunder i framtiden kommer reklamen en liten roll.

Reklamens kvalitetsstyrda tillverkningsprocesser och kulmen. Reklamen fokuseras på att locka potentiella kundtagt med att tjänsteekonomi utvecklas blir viktigare att kommunicera och bygga relationer terande kunder. I en intervju berättar många produktchefer tiska och kunderna är tiska är det service som skiljer företag. "Relationer och marknadsföring" mrande kunder blir viktigare än den "erövringsstrategi" av nya kunder som reklammakarna äger. De flesta reklambyråer ser kundens köp av en kulmen av marknadsföringsprocessen. Relationsföraren ser det som början på en livslång

Till och med i amerikanska valkampanjer men tappat sin betydelse. I det senaste presidentvalet spelade TV-reklamen en helt obetydlig roll. I det på "talkTV" och "talkradio" som valet sig. Det var Bill och Hillary Clintons bekänt TV-programmet "60 Minutes" om Bills vilda liv och hans saxofonframträdande på nattklubben med Arsenio Hall som räddade hans primärs Clinton's MTV-uppträdande bidrog till att ungdomarna i huvudsak var på CNN King Live" som Ross Perrot påbörjade sin avslutet av kampanjen existerade det knappt några TV-reklam. Istället lade alla tre presidentkandidater reklampengarna på det nya "informercial" som Perrot lanserade där kandidaten satt och in i kameran i 30 sekunder.

Nu förbereder sig Bill Clinton och Al Gore omvalskampanj i cyberspace och Al har homepage för Vita Husets internet från v som helst kan få allt från presidentens senaste höra hans katt jama!

föring" av nya kunder som reklammakarna äger. De flesta reklambyråer ser kundens köp av en kulmen av marknadsföringsprocessen. Relationsföraren ser det som början på en livslång

Till och med i amerikanska valkampanjer men tappat sin betydelse. I det senaste presidentvalet spelade TV-reklamen en helt obetydlig roll. I det på "talkTV" och "talkradio" som valet sig. Det var Bill och Hillary Clintons bekänt TV-programmet "60 Minutes" om Bills vilda liv och hans saxofonframträdande på nattklubben med Arsenio Hall som räddade hans primärs Clinton's MTV-uppträdande bidrog till att ungdomarna i huvudsak var på CNN King Live" som Ross Perrot påbörjade sin avslutet av kampanjen existerade det knappt några TV-reklam. Istället lade alla tre presidentkandidater reklampengarna på det nya "informercial" som Perrot lanserade där kandidaten satt och in i kameran i 30 sekunder.

Nu förbereder sig Bill Clinton och Al Gore omvalskampanj i cyberspace och Al har homepage för Vita Husets internet från v som helst kan få allt från presidentens senaste höra hans katt jama!

sina produkter på den amerikanska marknaden den jättelika affären för Wal-Mart. När V-cheferna nyser får Procter & Gamble-cheferna va. Procter & Gamble har till och med byggt kontor precis intill Wal-Mart i Arkansas för kunna serva Wal-Mart.

Visst är det fortfarande viktigt att bygga märken. Men varumärket bygger man inte lösa hand genom marknadsföring, utan genom produktions, direktmarknadsföring, distributörs kvalitetsstyrda tillverkningsprocesser och kulmen. Reklamen fokuseras på potentiella kundtagt med att tjänsteekonomi utvecklas blir viktigare att kommunicera och bygga relationer terande kunder. I en intervju berättar många produktchefer tiska och kunderna är tiska är det service som skiljer företag. "Relationer och marknadsföring" mrande kunder blir viktigare än den "erövringsstrategi" av nya kunder som reklammakarna äger. De flesta reklambyråer ser kundens köp av en kulmen av marknadsföringsprocessen. Relationsföraren ser det som början på en livslång

Till och med i amerikanska valkampanjer men tappat sin betydelse. I det senaste presidentvalet spelade TV-reklamen en helt obetydlig roll. I det på "talkTV" och "talkradio" som valet sig. Det var Bill och Hillary Clintons bekänt TV-programmet "60 Minutes" om Bills vilda liv och hans saxofonframträdande på nattklubben med Arsenio Hall som räddade hans primärs Clinton's MTV-uppträdande bidrog till att ungdomarna i huvudsak var på CNN King Live" som Ross Perrot påbörjade sin avslutet av kampanjen existerade det knappt några TV-reklam. Istället lade alla tre presidentkandidater reklampengarna på det nya "informercial" som Perrot lanserade där kandidaten satt och in i kameran i 30 sekunder.

Nu förbereder sig Bill Clinton och Al Gore omvalskampanj i cyberspace och Al har homepage för Vita Husets internet från v som helst kan få allt från presidentens senaste höra hans katt jama!

sina produkter på den amerikanska marknaden den jättelika affären för Wal-Mart. När V-cheferna nyser får Procter & Gamble-cheferna va. Procter & Gamble har till och med byggt kontor precis intill Wal-Mart i Arkansas för kunna serva Wal-Mart.

Visst är det fortfarande viktigt att bygga märken. Men varumärket bygger man inte lösa hand genom marknadsföring, utan genom produktions, direktmarknadsföring, distributörs kvalitetsstyrda tillverkningsprocesser och kulmen. Reklamen fokuseras på potentiella kundtagt med att tjänsteekonomi utvecklas blir viktigare att kommunicera och bygga relationer terande kunder. I en intervju berättar många produktchefer tiska och kunderna är tiska är det service som skiljer företag. "Relationer och marknadsföring" mrande kunder blir viktigare än den "erövringsstrategi" av nya kunder som reklammakarna äger. De flesta reklambyråer ser kundens köp av en kulmen av marknadsföringsprocessen. Relationsföraren ser det som början på en livslång

Hur uppstår åderförkalkning ?

Det vi brukar kalla åderförkalkning, och som läkarna ger det korrekta namnet arterioskleros, är ingen sjukdom i egentlig mening. Det är en ganska normal ålderförändring som förekommer hos både människor och djur. Processen börjar med att fettämnen (särskilt kolesterol) och därefter kalksalter lagras in i kärnväggarna i kroppens blodkärl — framför allt i artärerna som leder blodet från hjärtat till resten av kroppen. Genom inlagringen blir väggarna mindre elastiska och blodtrycket ökar. När avlagringarna växer och förträngda. Till slut kan de bli så stora att de helt eller delvis tillsluter k

ning, och som läkarna ger det korrekta namnet arterioskleros, är ingen sjukdom i egentlig mening. Det är en ganska normal ålderförändring som förekommer hos både människor och djur. Processen börjar med att fettämnen (särskilt kolesterol) och därefter kalksalter lagras in i kärnväggarna i kroppens blodkärl — framför allt i artärerna som leder blodet från hjärtat till resten av kroppen. Genom inlagringen blir väggarna mindre elastiska och blodtrycket ökar. När avlagringarna växer och förträngda. Till slut kan de bli så stora att de helt eller delvis tillsluter k

Hur processen går till vet vi inte så stora drag. Men hur den uppkommer har vi ännu ingen säker kunskap om.

En hel del fakta har dock kommit fram under de senaste årens forskning. Man har upptäckt att åderförkalkning är mycket vanlig och att den kan uppträda tidigare i livet än vad man tidigare antog, redan i 20-årsåldern.

Många teorier

Man tror att arftliga faktorer spelar en stor roll, liksom vissa sjukdomar, framförallt sockersjuka. Livsföringen i vissa länder innehåller stora mängder fetter och tycks också gynna åderförkalkning. En liten fysisk motion, olämplig kost och övervikt kan också ge upphov till vissa fettämnen, framförallt i t ex ägg och smör, är de vanligaste orsakerna till åderförkalkning. Forskarna har dock fortfarande mycket att säga om detta.

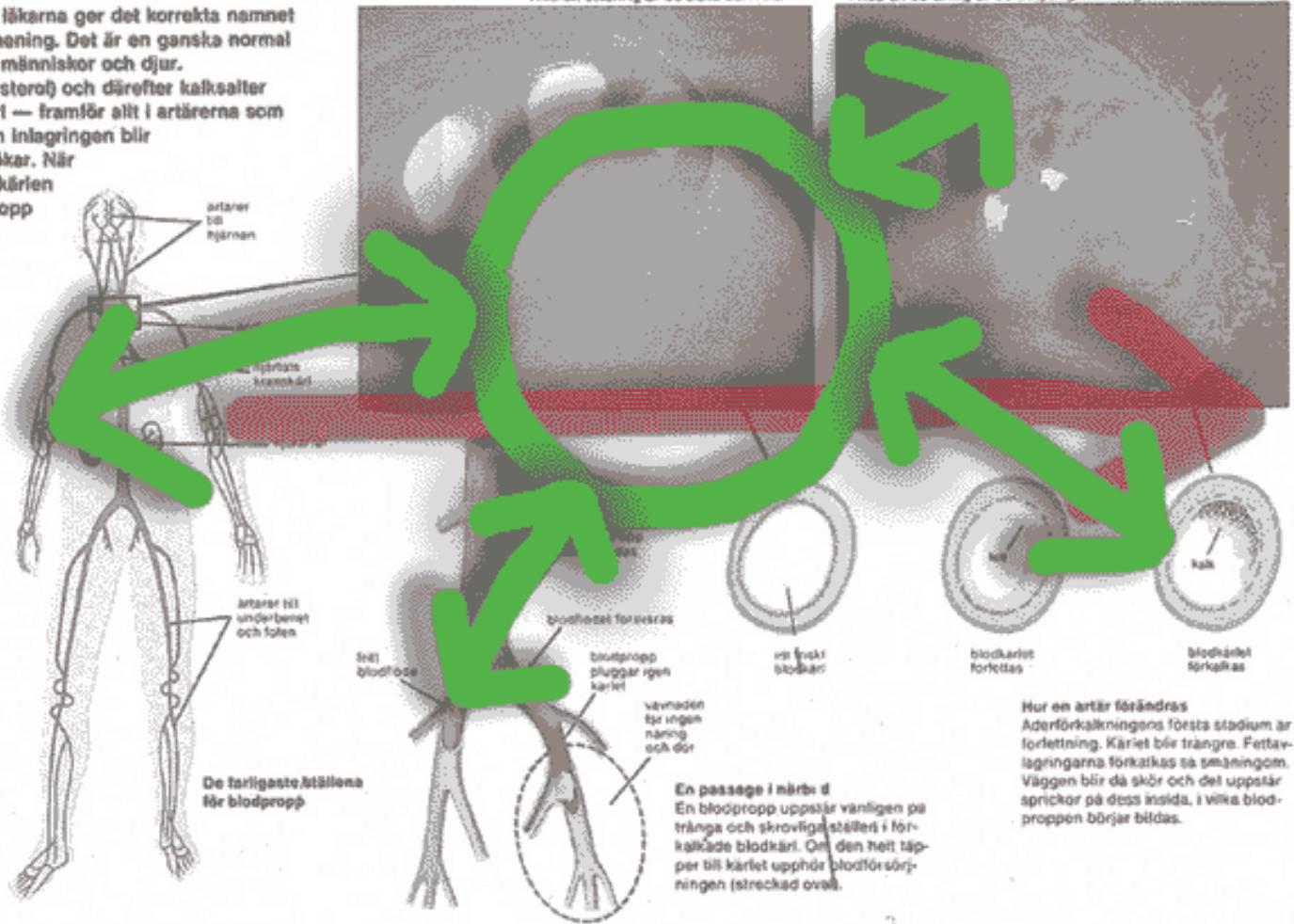
Hjärtinfarkt

Följderna av åderförkalkning är en försämrad blodtillförsel till vävnaderna och benägenhet för blodproppar. Åderförkalkning inom hjärtans blodkärl försämrar hjärnfunktionerna, inom hjärtats kranskärl kan det åstadkomma angina pectoris eller hjärtinfarkt.

Aortabågens väggar sedda inifrån hjärtat.

Hos en ettling är de släta och fina

hos en 60-åring är de betydligt skrovligare.

Hur en artär förändras
Åderförkalkningens första stadium är förträngning. Kärlet blir trängre. Fettavlagringarna förkalkas så smänigom. Väggarna blir då sköra och det uppstår sprickor på dess insida, i vilka blodproppen börjar bildas.

En passage i närbi d
En blodpropp uppstår vanligen på tränga och skrovliga ställen i förkalkade blodkärl. Om den helt täpper till kärlet upphör blodförsöringen (streckad oval).

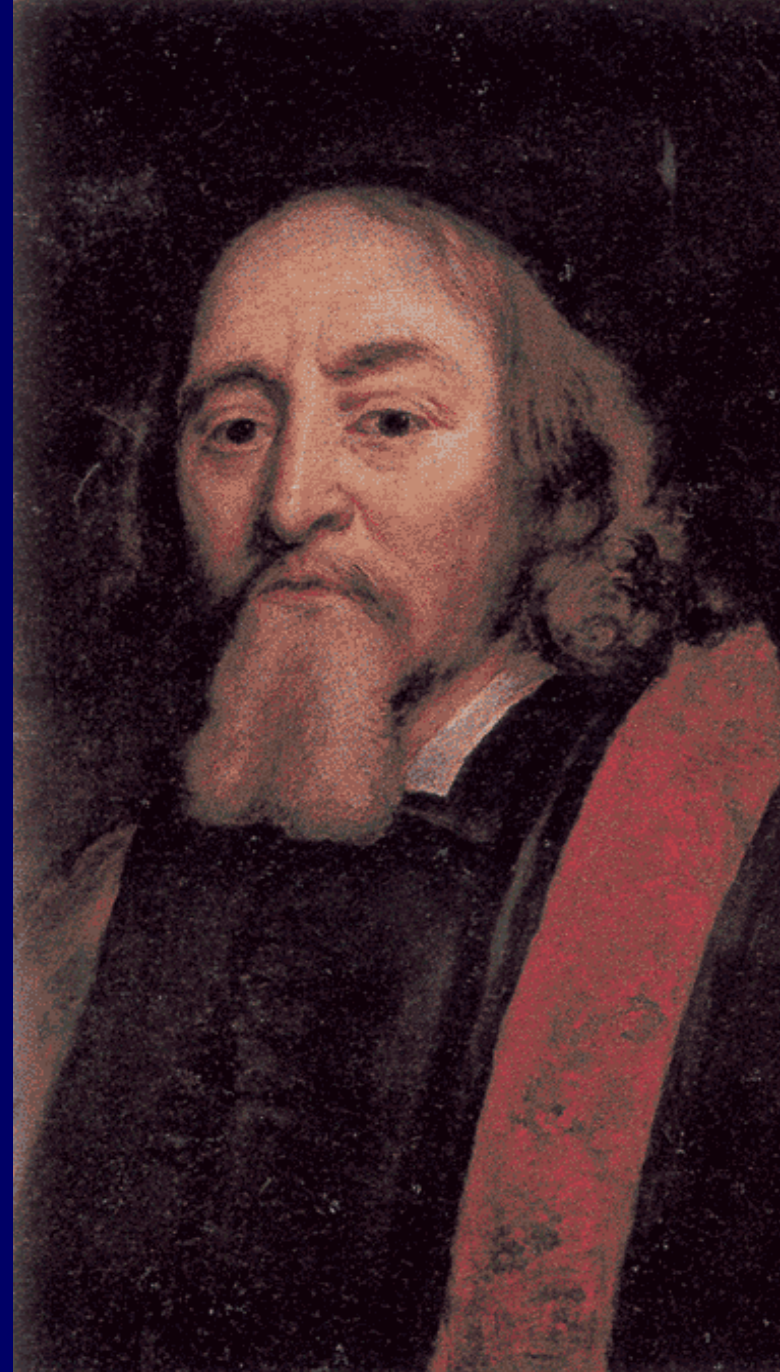
”Låt detta därför vara en gyllene regel:

...att förevisa allt för alla så långt det är möjligt, det vill säga, saker som är synliga för synen, de som är hörbara för hörseln...

...om något kan uppfattas av flera sinnen, förevisa så detta för flera sinnen”

Johan Amos Comenius

Didakta Magna 1657

LI.

Aucupium. Der Vogelfang.
A' Madarászás. Ptácnictwo.
(Lowenij Ptákuw.)

Aucupium, 1 m. III
exstruit
aveam, 2
superstruit illi
rete avempatorium, 3
obsipat
ocant, 4
& abdens se
in laubulium, 5 n. II.
allieit aves,
sanne illicent,
qui partim

Der Vogelfsteller 1
richtet
einen Lochheerd / 2
leger darauf
das Vogelgarn / 3
streuet
die St / (Förner) 4
und / sich verbergend
in die Hütte / 5 |
lockt er die Vögel /
mit dem Gesang v Loch.
(Vögel) /
welche theils

A' Madarász 1
el-készíti
a' szelvet, 2
fölsőbe terjeszti
a' madarászó bálót, 3
el-hintí
a' erdő-elenelt, 4
és el-rejtven magát
a' lappangó szélke, (ke-
nyesekéba) 5
magához édesgeti (csak-
lya) a' madarakat
az édesgető madarak éne-
kivel. (szavával)
kik rész-facérent

Ptácnie 1
pripravuwe / (spoiába)
Plac (huménko) 2
a zastawuwe nanem
Syt ptáci / 3
posypuge
wabau (trnem) 4
a stloniwse (vchilow-
se) se
do Budy / (tramu /
stisse) 5
sids / (wab) Ptáki /
spewem (stieberájm)
wabnych ptákuw /
Etere 3 castfy
in arsa

in arsa currant, 6
partim
caveis
inciussunt : 7
atq; ita
obruic
retí
transvolantes
aver
dum
se ad escans
deinittunt :

aut tendit
tendiculas, 3
quibus seipias
suspendunt
& suffocant :

aut exponit
vespedor calamos 9
amittit : 10

quibus
si insident,
implicant
pennis :
ut nequeant
avolare,
& decidunt in terram

aut caprat
peticia, 11
vel decipula. 12

auf dem Heerd laufen/
(Vorgeher) 6
theils
in Ketten
eingeschlossen sind : 7
und also
überfällt er
mit dem Worn
die vorbezügenden
Vögel/
in dem
sie auf die Stg
fallen :

oder er leget
Schlingen (die Schmitz)
in welchen sie selber
sich erbencken/
und erwürgen :

oder er stecket
Zeimruhten 9
auf die Zeimflange : 10

auf welche
wenn sie sinen/
verwickeln sie
die Federn/
daß sie nicht können
davon steigen/
und fallen in der Erden :

oder er fängt sie
mit dem Kloben / 11
oder mit dem Raisten/
(schlag, 12

a' szelvet ugárodznak
(sutkároznak) 6
rész-facérent
kellékéba
bé vannak rekesztve : 7
és ekképpen
bé-burítja (meg-lepi)
az bálóval
az arra-röplő
madarakat,
midőn
az erdő-eleneltve le-bo-
csátkoznacl : (erész-
kednek, le-botsát-
tyák magokat)

avagy rak (hány)
törököt, (csékéket), 8
mellyekkel magokat
fel-akasztják,
és meg-fojtyák :

avagy kitefzen
léper-veszékert 9
a' madarász rudra ;
(pozará) 10

mellyekre
ha rész-fállanak,
belé keverik
a' tollakat :
hogy éi nem
röplőhetnek,
és le-csnek az földre :

avagy fogdozza őket
cripteibvel, 11
vagy szinege-fogóval. 12

na plac / (huménko)
behagi / 6
3 castfy
w Flctfach
jawienic sau : 7
a taE
nemadale obrna
Dytkau
prelijragjcy
Ptáki /
Edy
se na potrawu
spausztgy :
aneb stawi
Dybla / 8
na Etere se sami
zawesugi /
a dusy (hrdausy / vda-
wugi) :
anebo wystawu-
lepowe prústfy 9
na Ostrbe : 10
na Etere
Edy sebagi /
zawesugi (zapletagi)
Perá /
taEje nemobau
vletéti /
a spadagi na Zemi :
anebo ge lowj
Tyčem (sochau) 11
anebo pascau / (Elyt-
kau.) 12

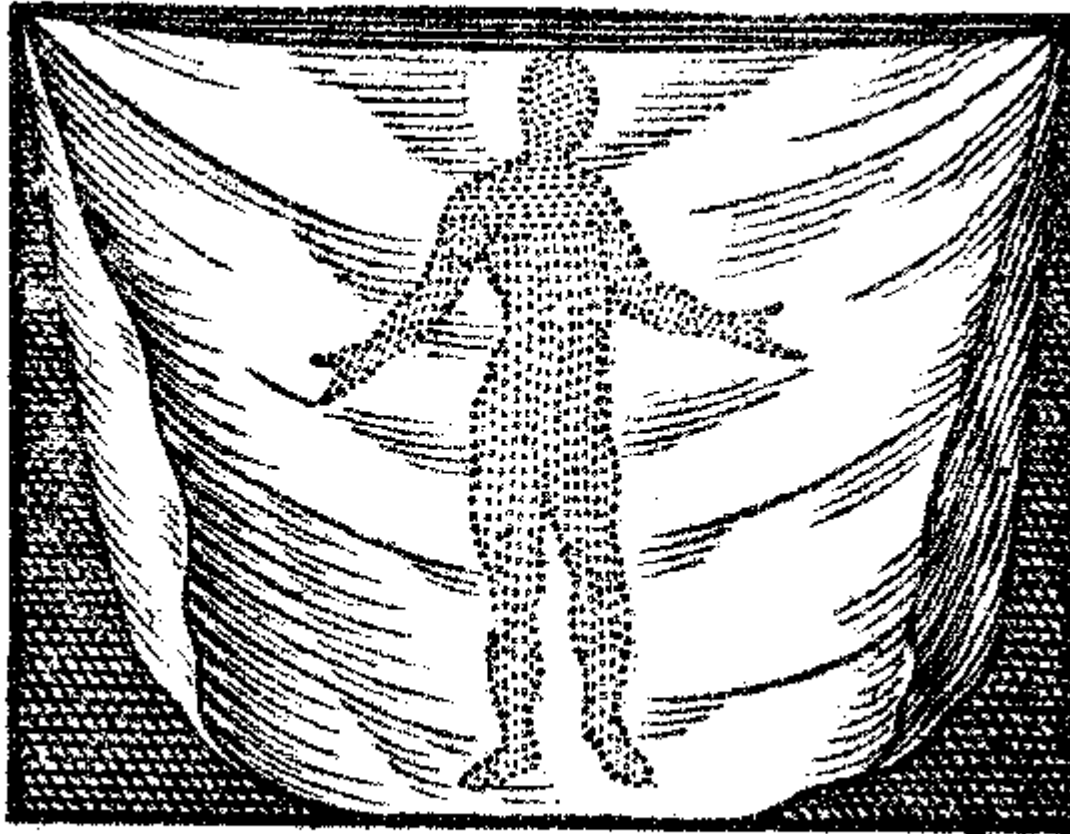
O

Venátus

Orbis Pictus

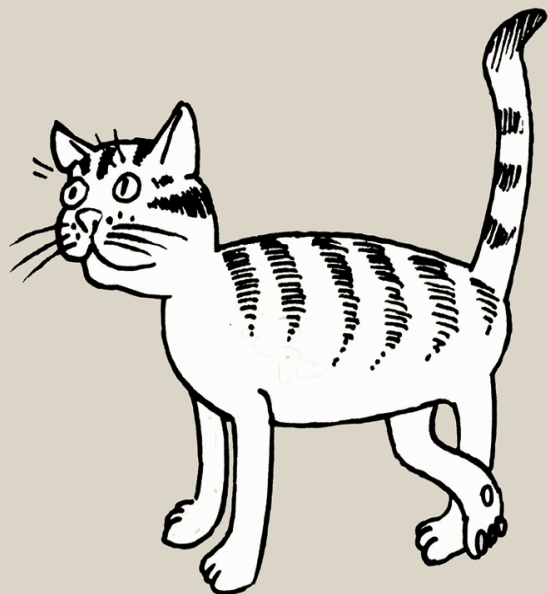
Anima Ho-
minis.

Die Seele des
Menschen.

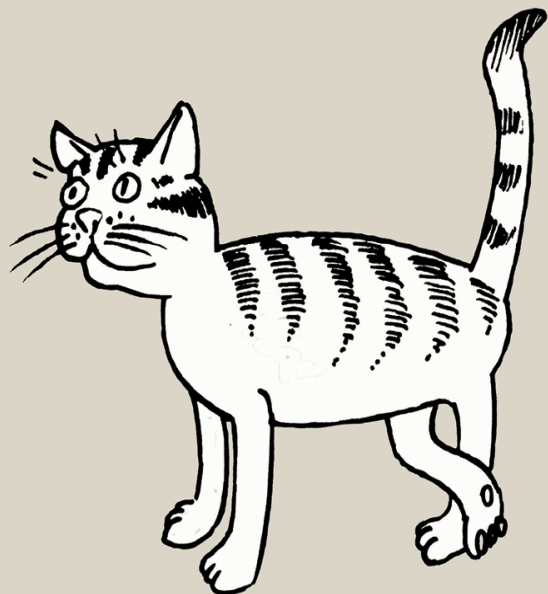

Anima
est vita corporis,
in toto una :

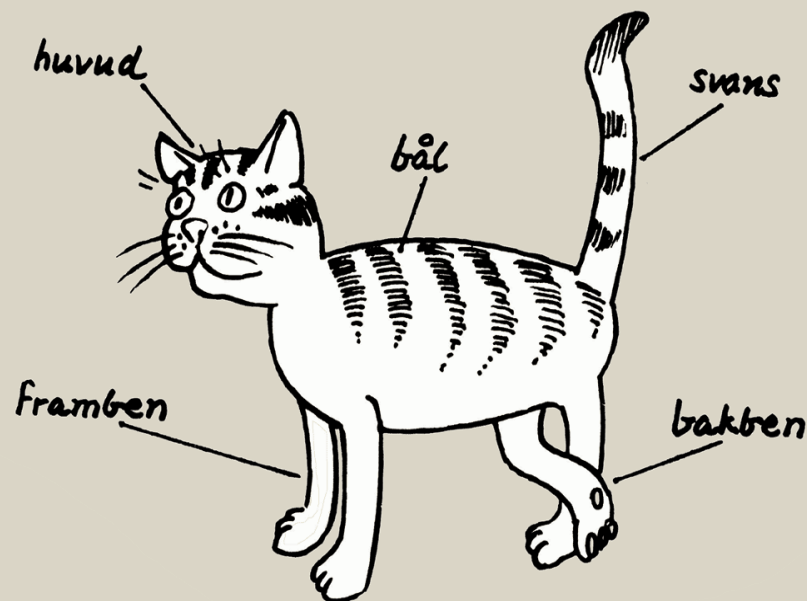
Die Seele /
ist des Leibes Leben /
einig in dem ganzen :

Kattens hufvuddelar äro bålen
(i mitten), huvudet (t. v.), svansen
(t. h.) samt framben (nederst t. v.)
respektive bakben (nederst t. h.)...

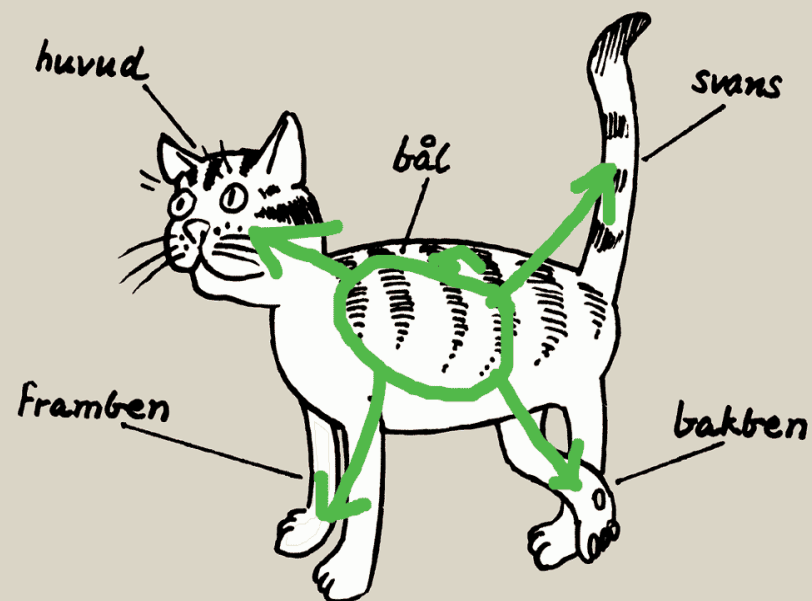

Kattens hufvuddelar äro bålen
(i mitten), huvudet (t. v.), svansen
(t. h.) samt framben (nederst t. v.)
respektive bakben (nederst t. h.)...

Kattens huvuddelar är bål
(i mitten), huvudet (t. v.), svansen
(t. h.) samt framben (nederst t. v.)
respektive bakben (nederst t. h.)...

Om du tror att du med ord allenast kan framställa en människas form...

...så låt den tanken fara, ty ju mer detaljerat du beskriver, desto mer belamrar du läsarens sinne, och desto mer undanhåller du honom kunskap om de ting du önskar beskriva.

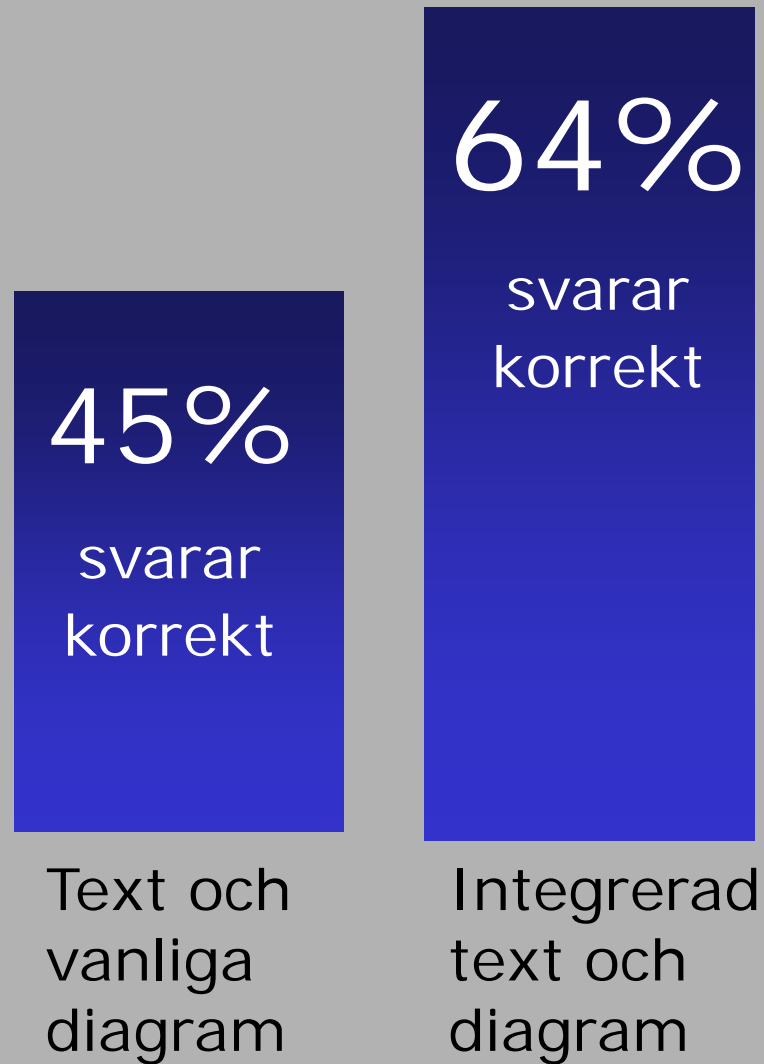
Därför är det nödvändigt att **både teckna och beskriva.**

Leonardo da Vinci

Varför tredje språket?

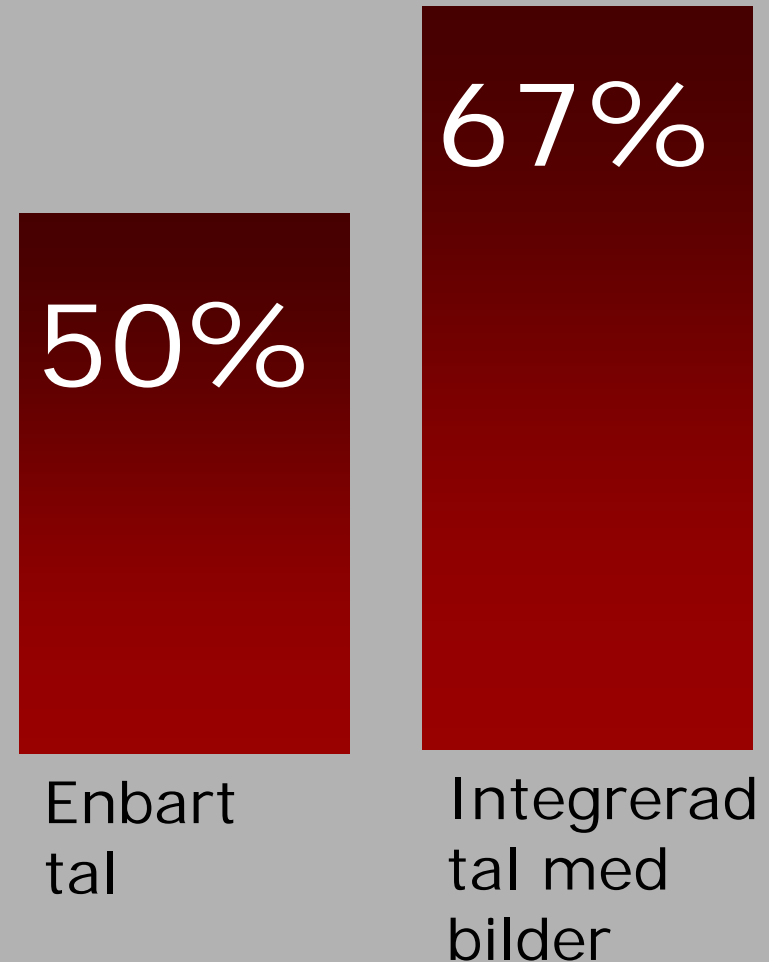
Bättre inlärning

Källa: John Sweller m fl

Varför tredje språket?

“Vilken föredrags
hållare var mest
övertygande”

Källa: Wharton School of Business

Varför tredje språket?

"Snabbare beslut"

"Grupper som fick
lexivisuell stöd fattade
snabbare beslut än
kontrollgrupperna"

64%

Källa: Wharton School of Business

Att tänka på..

- Utgå från innehållet
 - välj berättarmetod
- Ta bort oväsentligheter
- Disponera innehållet - skissa först
- Tänk på ingång och läsriktning

...och glöm inte målgruppen...

Är budskapet
tillräckligt tydligt
och enkelt?

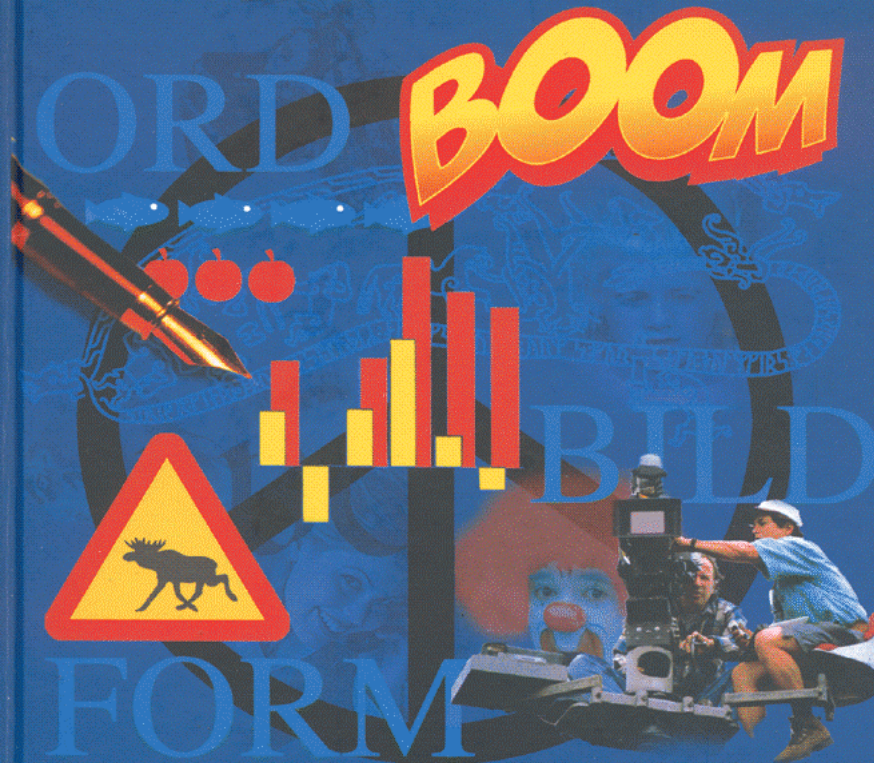
"Tala till bönder
på bönders vis
och till

"Tala till alla
på bönders vis"

JAN-ERIK ANDER

TREDJE SPRÅKET

– kommunikation med flera sinnen

Bokförlaget Arena i samarbete med
BILD OCH ORD AKADEMIN

www.jeander.com